БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ҚОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 174 (1952)

3 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА 1961 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

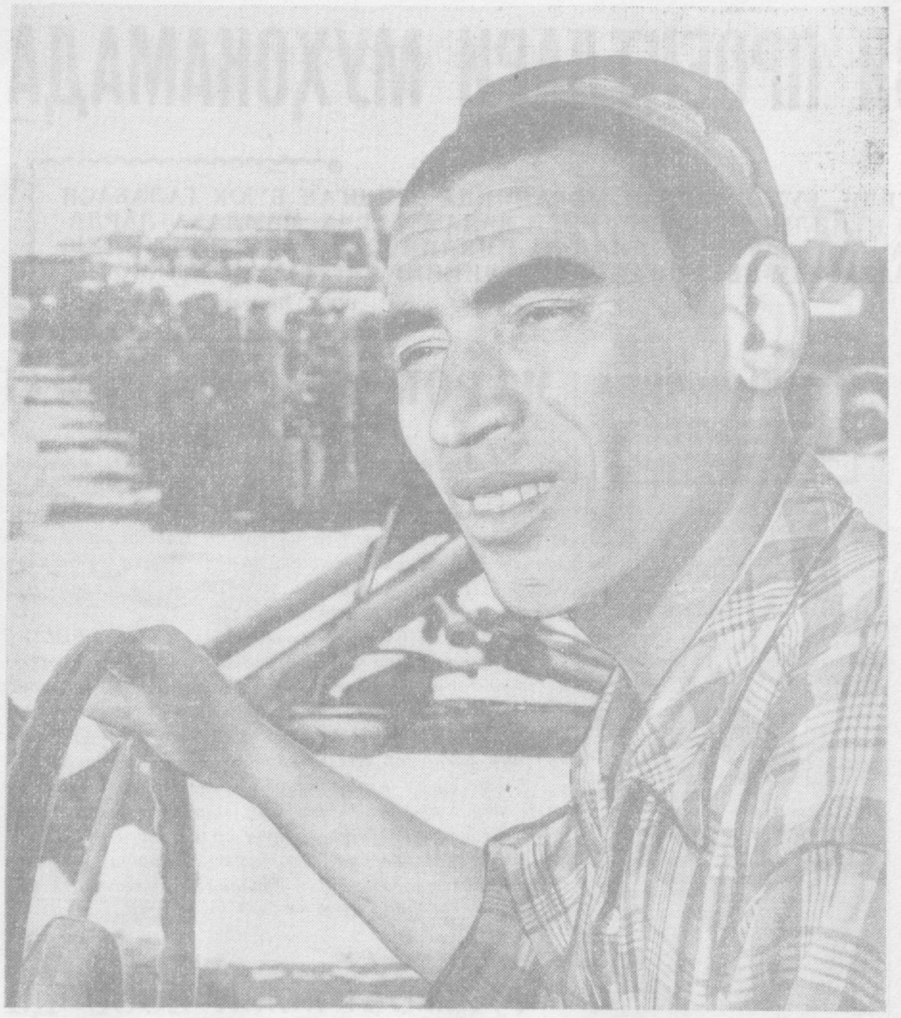

1-«Боёвут» тажриба-намуна хўжалиги совхозининг моҳир механик-ҳайдовчилари КПСС XXII съезди шарафига машиналар билан 150-200 тоннадан «оқ олтин»-теришга қарор қилдилар. Тажрибали механик-ҳайдовчи Асад Сангилов ўзининг «ХВС-1,2» агрегатини теримга аллақачон тахт қилиб қўйган. У бу йилги мавсумда 250 тонна пахта теришга бел боғлаган. Суратда: Асад Сангилов.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТИНЧЛИК ТАНТАНА ҚИЛАДИ

☆ ☆ ☆ ☆

Агрессорларга шафқат йўқ!

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасидаги ҳамма нарса бу ерда тинч яратувчилик меҳнати ҳукм сураётганлигидан далолат беради. Кираверишдаги эшик ёнига қуйидаги сўзлар катта ҳарфлар билан қизил алвонга ёзиб қўйилган: «Ўртоқлар. КПСС XXII съезди очиладиган кун — 17 октябргача пландан ташқари 100 минг жуфт пишиқ пойафзал тикиб чиқарайлик!» Пойафзалчилар аҳиллик билан ишлашаяпти. Улар ҳозирдаёқ пландан ташқари 81 минг жуфт пойафзал тикиб чиқаришди. Партия ва ҳукуматнинг Ватанимиз хавфсизлигини таъминлаш йўлида кўрган тадбирларини фабрикада ҳамма маъқуллаб кутиб олди. Барча цехларда митинглар бўлиб ўтди. Фабрикада энг йирик бешинчи цехнинг бошлиғи Солиҳ Аюпов ҳозир бўлганларнинг маъқулловчи қарсаклари остида бундай деди:

— Партия ва ҳукумат ўз вақтида тўғри иш қилдилар, десам ҳамманинг фикрини ифодалаган бўламан, деб ўйлайман! Ота ва оналар ўз фарзандларининг қайтиб келишини тоқатсизлик билан кутаётган эдилар. Лекин биз ҳозир фарзандларимизга — сизнинг бурчингиз Ватанни қўриқлаш, демоқдамиз. Шаҳарларимиз устига агрессорларнинг бомбалари тушмаслиги учун фарзандларимиз ўз постида қолаверсин.

Тикув цехлари коллективларининг митингида Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси мастер Николай Сафонов мароқли нутқ сўзлади.

— Барча совет кишилари,— деди у.— Ғарб давлатларининг янги уруш бошлашга қаратилган иғвогарлик ҳаракатларини нафрат ва ғазаб билан кутиб олдилар. Аммо, жаноблар, бизни ғафлатда қолдиришни ўйлаб, беҳуда иш қилаяпсиз. Совет кишилари ҳар қандай агрессорга зарба беришга ҳамиша тайёрдирлар. Порлоқ келажагимизни ҳимоя қилиш учун қудратли қуролимиз бор. Биз тинчликни мустаҳкамлашга, урушнинг олдини олишга ёрдам берувчи тадбирларни батамом амалга оширишга қаттиқ бел боғлаганмиз. Лекин тинчлик душманлари уруш бошлагудек бўлсалар, агрессорларга шафқат қилмаймиз!

Коммунистик меҳнат зарбдори, ишчи Владимир Прибиткин таъкидладики, ёшлар Ватан чақириғи билан қўлга қурол олиб, юрт ҳимоячиларининг биринчи сафларида бўлишга ҳамиша тайёр турибдилар. У ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммасини севимли Ватан куч-қудратини мустаҳкамлаш йўлида янада яхшироқ ишлашга чақирди ҳамда партия съезди очилишигача йиллик нормани бажараман деди.

Митинг қатнашчилари резолюция қабул қилдилар. Резолюцияда улар уруш оловини ёқувчиларга лаънатлар ўқийдилар ҳамда партия ва ҳукуматнинг Ватанимиз мудофаасини мустаҳкамлаш йўлидаги чораларини маъқуллайдилар. Бошқа цехларда ўтказилган митингларда ҳам КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати амалга ошираётган тадбирларни қувватловчи резолюциялар қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

Уруш—офатдир

Тинчлик. Бу сўзнинг олам-олам маъноси бор. Теримчи қизларнинг кенг пахтазор бўйлаб таралаётган ёқимли куйлари, азиз фарзандларимизнинг ором олиб ухлашлари, жонажон Ватанимизнинг кундан-кунга гуллаб-яшнаётгани, халқимиз эришаётган барча муваффақиятлар тинчлик туфайлидир. Шунинг учун ҳам совет халқи урушни истамайди.

Уруш—етимлик, фарзанд доғи, айрилиқ ва харобалик демакдир. Уруш фақат бир гуруҳ империалистларга керак, холос. Улар қанчалик тиришмасинлар, барибир чирик ниятлари барбод бўлади. Чунки бутун прогрессив инсоният тинчлик бахт-саодат келтиришини билади. Дунёда тинчлик бўлсин! Миллионларнинг қалбидан отилиб чиқаётган сўз ана шу.

Қўлдош НУРОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг бригада бошлиғи.

ОЛИМЛАР СЎЗИ

МОСКВА. (ТАСС). Советлар мамлакатининг фани ўзининг ҳамма ажойиб ишлари билан тинчликка, одамларнинг бахт-саодатига хизмат қилмоқда. Совет фанининг буюк кашфиётлари ўз кучлари барқ уриб яшнаётган ҳолда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съездини кутиб олаётган Ватанимиз тараққиёти асосига қўйилган. Олимларнинг генийси қудратли замонавий мудофаа техникасини яратишда мамлакатимизга катта устунликлар ҳам берди.

Ҳар қандай агрессор ҳужум қилишга уриниб кўргани тақдирда, уни зарарсизлантириш учун Совет Иттифоқи батамом шай бўлиб туришини таъминлайдиган барча зарур чоралар кўриш ҳақида донолиқ билан бирдан-бир тўғри қарор қабул қилган Совет ҳукуматининг Баёноти совет олимлари ўртасида қизғин маъқулланмоқда.

Шу муҳим Баёнот эълон қилинган куни совет фани штаби бўлган СССР Фанлар академияси президиумида совет биологлари тўпланган эди. Улар олимларнинг яқинлашиб келаётган КПСС XXII съезди шарафига олган мажбуриятларини бажаришнинг баъзи якунларини қараб чиқиш учун ўзларининг умумий йиғилишига келган эдилар. Йиғилишда инсонпарвар фанлардан энг инсонпарвари бўлган биология фани — ҳаёт ҳақидаги фаннинг атоқли арбоблари қатнашдилар. Мажлислар залида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик К. Н. Скрябин, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг президенти Т. Д. Лисенко, академиклардан Н. М. Сисакян, А. И. Опарин, В. А. Энгельгардт, Н. В. Цицин, Л. С. Штерн ва бошқалар ўтирибди.

Олимлар одамларнинг касалликларига қарши курашнинг жорий қилинаётган энг янги воситалари ҳақида гапирдилар. Улар ўсимликларнинг ўсиш стимуляторлари ҳақида, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш усуллари тўғрисида, озиқ-овқат маҳсулотлари технологиясини такомиллаштиришнинг биохимик методлари тўғрисида сўзладилар.

Бироқ олимларнинг йиғилишида замондошларни ҳамма нарсадан кўпроқ тўлқинлантираётган тема — Совет ҳукуматининг тинчликни сақлаш йўлида сарфлаётган куч-ғайрати тўғрисидаги сўзлар айниқса кучли янгради.

СССР Фанлар академияси Биология фанлари бўлимининг умумий йиғилиши қабул қилган резолюцияда бундай дейилади:

— Олимлар Совет ҳукуматининг ядро қуроли экспериментал портлатишларини ўтказиш ҳақидаги баёнотини тамомила маъқуллайдилар.

Совет биолог олимлари, дейилади сўнгра резолюцияда, — ҳозирги вақтда ССР Иттифоқи ҳукуматининг ядро қуроли синовларини янгидан бошлаш ҳақидаги қарори вужудга келган халқаро вазиятга жавоб берадиган ва ўз вақтида қабул қилинган қарордир. СССР Қуролли Кучларини мустаҳкамлаш, уларни замонавий ядро қуроли билан таъминлаш уруш оловини ёқувчиларга янги қудратли зарба бўлиб тушади, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашнинг қудратли омили бўлади.

СССР Фанлар академияси Биология фанлари бўлимининг умумий йиғилиши олимлар мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат улуғ ишга бутун кучлари ва билимларини сарф қиладилар, деб ишонч билдиради.

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК БЎЛИШИ УЧУН

Қўшилмаган давлатлар конференцияси раисига Н. С. Хрушчевнинг юборган хати

МОСКВА, 1 сентябрь. (ТАСС). Бугун Н. С. Хрушчев Белградга, қўшилмаган давлатлар конференциясининг раиси номига хат юбориб, актуал халқаро масалаларни муҳокама қилиш учун конференцияга тўпланган ҳукумат ва давлат бошлиқларига самимий табриклар йўллади.

Н. С. Хрушчев ҳозирги вақтда жаҳондаги ҳамма халқларнинг фикри-зикри ҳарбий фалокатнинг олдини олишга ва одамларга тинч ҳаёт таъминлашга қаратилган, деб таъкидлайди.

Хатда айтиладики. Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқлари тинч қурилишнинг буюк вазифаларини ўз олдиларига қўйиб, давлатларнинг тинч ҳамкорлиги ва тинч-тотув яшаши идеяларини авалдагидек, ҳозир ҳам ўз ташқи сиёсатларининг негизи деб ҳисобламоқдалар. Тинчликни таъминлаш ва ўтган уруш қолдиқларини тугатишдек умуминсоний, юксак мақсадларни кўзлаётган тинчликсевар давлатлар сақланиб қолган ҳарбий хавф ўчоқларини сўндириш ҳамда агрессия ва реванш кучларини жиловлаб қўйиш учун чоралар кўрмасликлари мумкин эмас.

Н. С. Хрушчев конференцияга ер юзида тинчликни сақлаб қолишдан иборат буюк иш йўлидаги ишида муваффақият тилайди.

МАШИНА — деҳқоннинг дўсти

«Мен мавсум давомида,— деди Турсуной Охунова Ўзбекистон механизаторларининг учинчи съездида,— машинада 350 тонна пахта тераман, турмуш ўртоғим 200, синглим ҳам 200 тонна, ҳаммаси бўлиб 750 тонна пахта терамиз. Бу—умумхалқ ишига қўшадиган ҳиссамиз, КПСС XXII съездига ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездига совғамиз бўлади».

Бу чинакам ватанпарварнинг сўзи, машинани ўзига энг яқин дўст қилиб олган, минглаб теримчилар меҳнатини енгиллаштириш йўлида чинакам курашаётган жонкуяр, садоқатли аёлнинг сўзидир.

Ҳа, машина деҳқоннинг чинакам дўсти, яқин ёрдамчиси. Чунки машина деҳқон меҳнатини енгиллаштиради, юкини енгил қилади, жонига оро киради. Машинага таянган, унга иҳлос қўйган деҳқон ҳамма вақт ютади, ҳосили мўл бўлади, турмуши фаровон ва гўзал бўлади. Деҳқончиликнинг. айниқса, унинг асосий тармоғи пахтачиликнинг маданияти, бундан кейинги истиқболлари машина билан чамбарчас боғлиқдир. Ваҳоланки терим машиналаридан тўғри фойдаланиш—пахтакорларнинг меҳнат унумдорлигини кескин оширади, йиғим-терим ишларининг муддатини қисқартиради, маҳсулот таннархини камайтиради.

Ўзбекистон механизаторларининг яқинда бўлиб ўтган учинчи съезди пахтачиликни комплекс механизациялаш соҳасида пахтакорларимиз олдида турган конкрет вазифаларни белгилаб берди.

Ҳозир областимиз далаларида пахта учун курашнинг энг қизғин, энг масъулиятли даври — йиғим-терим даври бошланди.

Илғор колхоз ва совхозларда пахта териш техникаси ҳозирданоқ теримга тахт қилиб қўйилди. Алоҳида карталар ажратилди, ўқариқлар текисланиб, машиналарнинг нормал ишлашига мослаштирилди. Терим машиналари учун зарур бўлган запас қисмлар, ғўза баргини тўкиш учун турли химикатлар тахт қилиб қўйилди. Механик-ҳайдовчи кадрлар пўлат отларини шайлаб турибдилар. Бу соҳада «Малик», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «1-Боёвут» совхозларининг ишлари, айниқса, диққатга сазовордир. Аммо айрим хўжаликларда машина теримига тайёргарлик кўнгилдагидек эмас. Пахта териш агрегатларнинг ремонти ҳалигача тугалланмаган ёки сифатсиз ремонт қилинган. Масалан, Ўрта Чирчиқ районини олайлик. Бу районда пахта териш машиналари теримга тахт қилинмаган. Сводкага қарасангиз ҳамма иш жойида, тайёргарлик юз процент. Лекин амалда эса ундай эмас. Райондаги «XX партсъезд» колхозида, Киров номли совхозда терим машиналарининг кўпчилиги ҳамон ремонтсиз ётибди. Районда механик-ҳайдовчи кадрларни тайёрлаш ҳам кўнгилдагидек эмас. Шунингдек, Гулистон, Сирдарё районларида ҳам терим машиналарини тайёрлашда камчиликлар бор. Бу камчиликларни тезда тугатмоқ керак. Вақт ғанимат. Зарур бўлган тақдирда қўшимча миқдорда механизаторларни ремонтга жалб қилиш, устахоналарнинг икки сменада ишлашини ташкил этмоқ керак.

Бу йил областимиз бўйича Ватанга 500 минг тонна пахта етказиб беражакмиз, шундан 150 тонна пахтани машина билан териб олишимиз керак. Бунинг учун машина теримига тайёргарлик юзасидан барча ишларни тез кун ичида якунлашимиз лозим. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, агрономлар, бригада бошлиқлари механизаторлар билан биргаликда машина теримига ажратилган далаларни тағин бир марта синчиклаб текшириб чиқишлари керак.

Бу йил пахтамиз жуда эрта очилди. Шу сабабли ғўза баргини барвақт тўкдириш тадбирларини тезроқ амалга ошириш керак. Бу муҳим тадбирни ҳар бир участкадаги ғўзанинг аҳволига қараб, табақалаштириб, сифатли қилиб ўтказиш керак. Шунда барглар яхши тўкилади, пахта териш агрегатларининг 20—25 сентябрдан кечикмасдан ишга тушириш имконияти туғилади.

Машина теримига ҳамма нарсани шай қилиб қўяйлик. Ўқариқлар текисланиши, кўприклар, машина қатнайдиган йўллар тахт қилиб қўйилиши керак.

Пахтани машинада теришда зўр жасорат намунасини кўрсатган Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Меликўзи Умурзоқовларнинг ижодий ишлари минг-минглаб механизаторларимиз учун ўрнакдир. Эндиликда механизаторлар сафи пахтани қўлда териб келган ёш йигит ва қизлар ҳисобига тобора кенгайиб бораётир. Пахта териш агрегатларини моҳирлик билан бошқарган Саодат Гулаҳмедова, Жавод Кўчиев, Насиб Бекиров ва бошқа юзлаб яшил кема командирларини ким танимайди, дейсиз!

Ана шу илғор механизаторларнинг иш тажрибасини кенг оммалаштириш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Шуни унутмаслик керакки, машина теримини аъло даражада ўтказиш — механизаторларимиз учунгина эмас, балки барча колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари учун ҳам, партия ташкилотлари учун ҳам жиддий имтиҳондир. Ҳосилни механизация воситаси билан йиғиб-териб олиш — пахтачиликда техника тараққиётининг асосий звеносидир. Бу — пахтакорларнинг меҳнати билан саноат корхоналаридаги меҳнат ўртасидаги тафовутни тугатишнинг тўғри йўлидир.

Ҳар бир терим машинаси билан кунига камида 2 — 3 тонна, мавсумда эса 75 — 85 тонна, икки қаторда ишлайдиган ҳар бир машинада эса 4 — 5 тонна, мавсумда эса 120—130 тонна пахта териш — механик-ҳайдовчиларимизнинг шон-шараф ишидир. Илғор теримчи-механизаторлар, турсунойчилар, тюпкочилар сафи яна ҳам кенгайсин! Пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашда янги муваффақиятларга эришайлик. Бу партиямиз XXII съездига энг яхши совғамиз бўлсин.

КОНГО РЕСПУБЛИКАСИ БОШ МИНИСТРИ СИРИЛ АДУЛА ЖАНОБ ОЛИЙЛАРИГА

Леопольдвиль

Конго парламенти Сизни Конго Республикаси ҳукуматининг бошлиғидек юксак вазифага тайинлаганлиги муносабати билан, Сизга ушбу телеграммани йўллаш ва шу фурсатдан фойдаланиб, шахсан Сизга, Конго Республикаси ҳукуматига ва халқига Конго давлати мустақиллигини ва бирлигини мустаҳкамлаш ишида муваффақиятлар истаб, энг яхши тилаклар изҳор қилиш шарафига муяссарман. Конго давлати мустақиллиги ва бирлигининг мустаҳкамланиши Африкада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига жавоб беради.

Республиканинг қонун чиқарувчи олий органи—парламентнинг Сиз бошчилик қилаётган ҳукумат Конго Республикасининг улуғ ватанпарвар Патрис Лумумба бошчилик қилган биринчи марказий ҳукуматининг ворисидир, деган қарорини назарга олиб, Совет ҳукумати Конго Республикаси билан дипломатик муносабатларни давом эттиражагини ҳамда тенглик, суверенитетни ҳурмат қилиш ва ички ишларга аралашмаслик асосида мамлакатларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатлик муносабатларини ривожлантириш учун куч-ғайратини сарфлаяжагини билдиради.

Эҳтиром билан

Н. ХРУШЧЕВ
СССР Министрлар Советининг Раиси.

Москва. 1961 йил 31 август.

ҚАРДОШЛИК МАКТУБИ

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Вьетнам Демократик Республикасининг раҳбарлари Хо Ши Мин ва Фам Ван Донг ўртоқларга мактуб юбориб, бу мактубда Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинган куннинг 16 йиллиги муносабати билан қардош вьетнам халқига ва вьетнам раҳбарларига совет халқи, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан самимий табрик йўлладилар.

Совет кишилари, дейилади табрикномада, мамлакатларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорлик узлуксиз суратда мустаҳкамланиб ва кенгайиб бораётганлигидан астойдил хурсанддирлар. Янги, социалистик ҳаёт қуришда, Шарқи-Жанубий Осиёда ва бутун дунёда барқарор тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда Вьетнам Демократик Республикаси меҳнаткашларига чин кўнгилдан янада зўр муваффақиятлар тилаймиз.

* * *

СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри Унг Ван Кхьемга табрик телеграммаси юборди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ XII ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Тошкент областининг XII партия конференцияси шу йил 8 сентябрда эрта билан соат 10 да Свердлов номли концерт залида очилади.

Делегатлар область партия комитетининг биносида 5—7 сентябрда эрталаб соат 10 дан кеч соат 19-гача рўйхатга олинади.

Қалблари севинчга тўлиб, ҳалол меҳнатлари туфайли бунёдга келган ҳосил дурдоналарини кўз-кўз қилиб турган бу икки қиз Бўка районидаги «XX партсъезд» колхозининг чевар теримчилари Қ. Акрамова ҳамда Ш. Сайфуллаевалардир. Улар бу йилги мавсумда 18 минг килограммдан «оқ олтин» теришга аҳд қилганлар. Чеварлар шарафли вазифани жонажон партиямизнинг тарихий XXII съезди очиладиган кунгача бажариш учун ҳар куни 200—250 килограммдан пахта термоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

Сиз қанча силос бостирдингиз?

Юқори чирчиқликлар ҳамон пешқадамликни қўлдан бермаётирлар. Бу районда 31 августгача силос бостириш плани 153,8 процент бажарилди. Чиноз районн планни 88.5 процент. Қуйи Чирчиқ райони 86,5 процент, Пискент райони 84.4 процент, Оққўрғон райони 79,1 процент, Янгиер райони 69,3 процент, Сирдарё райони 67,4 процент бажариб, кун сайин маррага яқинлашмоқдалар.

Лекин кўп районлар бу соҳада оркада қолмоқдалар. Масалан, Бўстонлиқ районида силос бостириш плани 31 августгача 63,5 процент, Янгийўл районида 58,0 процент, Калинин районида 58,0 процент, Ўрта Чирчиқ районида 54,3 процент, Комсомол районида 54,1 процент, Бекобод районида 48,1 процент, Орджоникидзе районида 46.1 процент, Оҳангарон районида 43,8 процент, Бўка районида 33,0 процент, Гулистон районида 15,3 процент бажарилди. Бу районлар илғорлардан ўрнак олиб, силос бостириш суръатини кучайтиришлари лозим.

УРУҒЛИК КАНОП ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНМОҚДА

ЯНГИБОЗОР. (ЎзТАГ). Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг лубкорлари уруғлик канопни йиғиштириб олишга киришдилар. 200 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирилди. Каноп поялар уруғи ўтган йилдагидан 15 процент кўп бўлди.

Колхоз аъзолари 1.200 центнер юқори сифатли каноп уруғи тайёрлаш учун курашмоқдалар.

XXII съездолди минбари

КПСС ПРОГРАММА ВА УСТАВИ ПРОЕКТЛАРИ МУҲОКАМАДА

СССРДА КОММУНИЗМ ҚУРИШ ИНСОНИЯТНИНГ КЎП АСРЛИ БУТУН ТАРИХИ МОБАЙНИДА ЭРИШГАН БУЮК ҒАЛАБАСИ БЎЛАДИ. КОММУНИЗМНИНГ ПОРЛОҚ ЧЎҚҚИЛАРИ ТОМОН ҚЎЙИЛГАН ҲАР БИР ЯНГИ ҚАДАМ БАРЧА МАМЛАКАТЛАРДАГИ МЕҲНАТКАШЛАР ОММАСИНИ ИЛҲОМЛАНТИРАДИ, БАРЧА ХАЛҚЛАРНИ СОЦИАЛ ВА МИЛЛИЙ ЗУЛМДАН ОЗОД ҚИЛИШ УЧУН КУРАШДА ЖУДА КАТТА МАЪНАВИЙ МАДАД БЎЛАДИ, МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ИДЕЯЛАРИНИНГ БУТУН ДУНЁ МИҚЁСИДА ТАНТАНА ҚИЛИШИНИ ТЕЗЛАШТИРАДИ.

КПСС Программаси проектидан.

Ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси коллективи «КШБ—2,4» маркали канал тозаловчи машина яратди. «ДТ—54» тракторига осиб ишлатиладиган бу машина 2,5 метр чуқурликдан соатига 45 кубометр тупроқни қазиб чиқара олади. Янги машина суғориш шохобчаларини тозалаш ишлари таннархини анча арзонлаштириш, вақтни тежаш имконини беради. Суратда: «КШБ—2,4» канал тозаловчи янги машина.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МУҲОКАМА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари сингари Чирчиқ кимёгарлари, машинасозлари, энергетиклари, қурувчилари, тикувчилари ва пойафзалчилари ҳам давримизнинг буюк ҳужжатлари — КПСС Программаси ва Устави проектларини зўр эътибор билан ўрганмоқдалар ва қизғин муҳокама қилмоқдалар.

Шаҳар ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари мамлакатимизда коммунизм қуришнинг ҳамма режалари мукаммал ифодаланган Программа проектини партиямиз ленинча доно сиёсатининг ёрқин намунаси, порлоқ келажагимизнинг жозибали кўзгуси деб баҳоламоқдалар.

Чирчиқни коммунистик меҳнат ва юксак маданият шаҳрига айлантириш учун курашга бошчилик қилаётган шаҳар коммунистлари партиямиз янги Программаси ва Устави проектларини ишчанлик билан муҳокама қилиш давомида қимматли фикрларни ўртага ташламоқдалар, шаҳар меҳнаткашлари олдида турган конкрет вазифаларни белгиламоқдалар.

— Партиямиз янги Программасининг проектида белгиланган улуғвор режалар, — дейди Чирчиқ шаҳрига асос солганлардан бири, «Чирчиксельмаш» заводи транспорт цехининг бригадири, область Советининг депутати коммунист Абил Турсунбоев, — мамлакатда социалистик саноатни, социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини барпо этиш ва мустаҳкамлаш, социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалабасини таъминлаш йўлидаги курашда иштирок этган биз кекса авлод вакилларини ҳам беҳад қувонтирмоқда. Партия ва халқ биргаликда кураш олиб бориб, партиянинг иккинчи программасини муваффақиятли бажарди. Биз ана шу курашда бевосита иштирок этганлигимиз билан фахрланамиз.

Программа проектида ишлаб чиқариш жараёнларини, механизациялаш ва автоматлаш зарурлиги алоҳида таъкидланганлиги ҳақида гапириб, ўртоқ Турсунбоев ўз цехида механизациялаш даражаси ҳали ҳам унча яхши эмаслигини, юк ортиш-тушириш ишларида қўл меҳнати ҳамон кўп қўлланилаётганлигини нормал бўлмаган ҳол деб ҳисоблайди. У, завод техника бўлими темир йўл транспорти цехи ишларини механизациялаш масалалари билан шуғуллансин, деган таклифни киритди. Бу тўғри мулоҳаза. Ҳақиқатан ҳам завод техника бўлими ходимлари бошқа цехларда қўлда бажариладиган ишларни машиналаштириш ва автоматлаш масалалари билан шуғулланадилар-у, лекин нечундир транспорт цехини унитиб қўядилар. Бундай аҳвол фақат «Чирчиксельмаш»дагина эмас, бошқа корхоналарда ҳам учраб туради.

Ф. Логинов номидаги гидроэлектростанция бошлиғи В. Квитницкий ўз коллективининг партия Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилишга бағишланган йиғилишида қимматли фикр айтди.

— Программа проектида шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, колхоз ишлаб чиқариши билан саноат ишлаб чиқариши ўртасидаги тафовутларни камайтириш, қишлоқда деҳқончилик маданияти ва аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтириш вазифаси қўйилган, — деди ўртоқ Квитницкий. — Эндиликда бу вазифани самарали бажариш учун ҳамма имконият, шарт-шароитлар мавжуддир. Хусусан бизнинг шаҳримиздаги саноат корхоналари атрофимиздаги колхоз ва совхозларга олдингига нисбатан анча кўп ва самарали ёрдам беришлари мумкин.

Ўртоқ Квитницкий ўзи бошчилик қилаётган ГЭСда станциянинг ички эҳтиёжлари учун олдингидан анча кам электр қуввати сарфланаётгани, мавжуд ускуналар энг мукаммал янги ускуналар билан алмаштирилганлиги, бошқа электростанцияларда ҳам шундай техникавий тадбирлар амалга оширилганлиги муносабати билан колхозлар учун керакли анча ускуна бўшагачлигини таъкидлаб, бу ускуналарни колхоз устахоналарига беришимиз мумкин деди.

— Умуман, — дейди ГЭС бошлиғи, — шаҳримизда ва бошқа жойлардаги завод-фабрикаларда, қурилиш ташкилотларида шу ташкилотлар учун унчалик зарур бўлмаган, лекин колхозлар муҳтожлик сезаётган талайгина машина-механизмлар бор, уларни колхоз-совхозларга олиб бериш масаласини ҳал этиш керак.

Шаҳарнинг қаерига борманг, қайси кварталини айланманг деярли ҳамма жойда янги цех ва корхоналар, уй-жой ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасаларининг бинолари, мактаб, боғча ва яслилар қурилаётганлигини кўрасиз. Уй қуриш комбинати, бетон заводи, «Стекловата» корхонаси ва шу сингарилар яқин орада ишга туширилади. Электркимё комбинати, «Чирчиксельмаш», «Ўзбекхиммаш», «Электромаш» сингари йирик корхоналар янада кенгайтирилаётир. Мана шу катта ҳажмдаги капитал қурилиш ишларини муваффақиятли олиб бориш мақсадида мавжуд кичик-кичик қурилиш ташкилотлари йирик бир трестга бирлаштирилди. Энди қурилиш техникаси ва кучларидан бирмунча самарали фойдаланилаётир.

Бироқ бу соҳада ҳамма ишлар ҳали қатъий тартибга тушган деб бўлмайди. Партия Программаси проектини муҳокама қилиш давомида трест коммунистлари мавжуд камчиликларни бартараф этишга, ишни янада яхши ва рентабель ташкил этишга қаратилган таклифларни олға сурмоқдалар. Масалан, «Чирчикхимстрой» бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Соколов бундай деди:

— Трестимизда ўнлаб пудратчи ташкилотлар бор. Уларнинг ҳар бири алоҳида қурилиш ёки монтаж ташкилотига қарайди. Шу сабабли уларнинг ишини мувофиқлаштириш, бир-бири билан мустаҳкам алоқада ишлашини таъминлаш жуда қийин бўлаяпти. Менимча, трестда иш олиб бораётган кичик пудрат ташкилотларининг баъзиларини бирлаштириш фойдали бўлур эди. Масалан, «Промтехмонтаж», «Электромонтаж» пудратчи группаларини бирлаштириш зарур. Шундай қилинса, монтаж ишларини олиб боришдаги кўпгина камчиликларга барҳам берилган ва қурилиш-монтаж ишларининг қиммати анча камайтирилган бўлур эди.

«Электромаш» заводининг бош инженери А. Ариас, «Чирчиксельмаш» заводи партия ташкилотининг секретари И. Мусин, «Ўзбекхиммаш» заводининг мастери Н. Аминов ва бошқа ўртоқлар Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши ва республика Госплани корхоналар ишини планлаштириш ва моддий-техника таъминотини тўғри ташкил этиш соҳасида кўпгина жиддий хато ва камчиликларга йўл қўяётганликлари ҳақида куйиниб гапирадилар. Улар корхоналар ишини планлаштиришни, айниқса кооперация заказлари планларини ишлаб чиқишни тубдан яхшилашни қатъий талаб этмоқдалар.

Шунингдек коммунистлар ва партиясиз активлар шаҳарда коммунистик тарбияни, халқ маорифини, савдо ва коммунал хўжалик хизматлари кўрсатишни бундан буён янада яхшилаш юзасидан ҳам кўпгина қимматли таклифлар киритаётирлар.

В. СКОРОДУМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг илғор тажрибаларни оммалаштириш штатсиз бўлимининг ходими.

Партия Советлар, касаба союзлари, комсомол ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотлари фаолиятининг кенгайиши ва яхшиланишига, омманинг ижодий ғайрати ва ташаббусининг ривожланишига, СССР даги барча халқларнинг бирлиги ва дўстлигининг мустаҳкамланишига бутун чоралар билан ёрдам қилади.

КПСС Программаси проектидан.

Қўриқ ерлар учун

Корхонада меҳнат қайнамоқда: бирин-кетин келиб-кетиб турган машиналарнинг сон-саноғи йўқ. Сортировка машиналари тиним билмайди. Конвейерлар темир-бетон новлар тайёрлайдиган цехга қум, шағал, тош ва бошқа материаллар етказиб бериб турибди. Бу материаллардан аввал қоришма ҳосил қилинади, сўнгра темир-бетон новлари қуйилиб, юқори ҳарорат остида қуритилади. Қарабсизки, бир зумда ҳозирги вақтда ирригация ишларида кенг қўлланилаётган темир-бетон новларнинг бир қанчаси тайёр! Бундай маҳсулот Бекобод темир-бетон заводида ишлаб чиқарилаётир.

Завод ишга тушганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ. У, ўтган йилнинг май ойидан бошлаб маҳсулот берабошлади, холос. Бироқ корхона коллективи шу қисқа вақт ичида диққатга сазовор талайгина ишлар қилди. Ҳозирги замон техникаси билан қуролланган бу завод 20 мингдан кўпроқ темир-бетон новлари тайёрлаб, янги ўзлаштирилаётган ерларга етказиб берди. Бундай новлардан Мирзачўлда ўзлаштирилаётган янги ерларга сув чиқариш учун кенг фойдаланилмоқда.

Яқин йиллар ичида Мирзачўлда яна минглаб гектар янги ерларни ўзлаштириш ҳамда бу ерларда янги-янги совхозлар ташкил қилиш кўзда тутилаяпти. Бу муҳим вазифани адо этишда корхона коллективи ҳам ўз ҳиссасини қўшади, ўзлаштирилаётган ана шу ерлар учун бир неча юз минг темир-бетон новлари етказиб беради.

Агар сиз шу кунларда корхонада бўлсангиз, коллективнинг бу муҳим ва масъулиятли вазифани тўла ҳис қилиб меҳнат қилаётганлигини кўрасиз. Меҳнатсевар коллектив партиямизнинг навбатдаги XXII съездини муносиб нишонлаш учун ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиб, тобора кўплаб маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Ўртоқ Дмитров бошчилик қилаётган бригада аъзолари корхонада биринчи бўлиб коммунистик меҳнат бригадаси деган фахрли ном учун кураш бошлаган эдилар. Ҳозир корхонада бу ҳаракат оммавий тус олди. Ёрматов, Асанов, Хван ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари ҳам ана шундай номга муяссар бўлиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Улар ҳар сменада пландан ташқари кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётирлар.

— Заводимиз коллективи КПСС янги Программасининг проектидан ғоят руҳланиб меҳнат қилаяпти,— дейди смена мастери ўртоқ Хидиров. — Сменамиз ишчилари жонажон партиямизнинг XXII съездига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. Биз съезд очиладиган кунга қадар 2 минг 500 дона темир-бетон новлари тайёрлаш ниятидамиз. Ҳозир ҳар сменада 40 та ўрнига 45—50 тадан нов ишлаб чиқараяпмиз.

Я. МИРЗАЕВ.

Газеталар саҳифасида

КОММУНИЗМ байроғи

Алимкент қишлоқ Советининг раиси Т. Раҳмонов Оққўрғон район газетасида босилган «Партияга минг раҳмат» сарлавҳали мақоласида Совет ҳокимияти йилларида қишлоқ қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарганлиги ҳақида ёзади.

— Ҳозир қишлоқда, — дейди мақола автори, — 13 мингга яқин аҳоли яшайди. Улар турли миллат вакилларидан иборат. Қишлоғимиз шаҳар тусига кирган. Унда ҳозирги замон техникаси билан қуролланган пахта, ёғ ва нон заводлари ишлаб турибди. Автобаза, мол боқиш пункти бор. Аҳоли болалар боқчаси ва яслиларининг, касалхона ва туғруқхоналарнинг ишидан миннатдор. Бу ердаги клуб, кутубхона ва бошқа маданий-маиший муассасаларнинг фаолияти тобора яхшиланиб бормоқда. Депутатларнинг ташаббуси билан кўчалар асфальтланди, янги тураржой бинолари қуриб биткazилди.

КПСС нинг янги Программаси проекти халқимизни яна ҳам қувонтирди, кучига-куч қўшди. Қишлоғимизнинг келажаги яна ҳам порлоқ. **Биз аминмизки, 15—20 йил ичида мамлакатимиз, шу жумладан қишлоғимиз янада гуллаб-яшнайди, ҳаётимиз янада фаровонлашади. Партиямизнинг кўрсатаётган ғамхўрлигига фидокорона меҳнат қилиш билан жавоб берамиз.**

ЯНГИЙЎЛ

— КПСС Программаси проектидаги, — деб ёзади Янгийўл шаҳридаги пойафзал фабрикаси хотин-қизлар Советининг раиси Т. Мельникова **«Янгийўл»** газетасида, — «хотин-қизларнинг турмушдаги нотенг мавқеининг қолдиқлари тамомила йўқотилиши, бахтли оналикни хотин-қизларнинг ижтимоий меҳнатда ва ижтимоий фаолиятда, фан ва санъат билан шуғулланишда тобора кўпроқ актив иштирок этиши билан бирга қўшиш учун барча социал-маиший шароитлар яратилиши керак. Хотин-қизларга нисбатан енгилроқ ва айни замонда етарли ҳақ тўланадиган иш берилмоғи лозим» деган сўзларни ўқиб, чин қалбимдан хурсанд бўлдим. Шу билан бирга бу ҳақда ўз фикримни ҳам айтмоқчиман.

Мен Программа проектидаги «Енгилроқ ва айни замонда етарли ҳақ тўланадиган иш берилмоғи лозим», деган жумлага **«Хотин-қизлардан кўпроқ савдо-сотиқ, маданий қурилиш, мактаб-маориф ходимлари тайёрлаш, уларни раҳбарлик ишларига дадил кўтариш керак»** деган жумла қўшилишини истардим.

МАРОҚЛИ ЛЕКЦИЯЛАР

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият Тошкент область бўлимининг агитгруппаси Келес массивидаги чорвачилик хўжаликларига қилган навбатдаги сафаридан қайтиб келди. Агитгруппа аъзолари Калинин районидаги «Партия XX съезди», Сталин номли, Навоий номли колхозларнинг чўпонлари ҳузурида ҳамда бошқа хўжаликларда бўлиб, КПСС Программаси проектининг бўлимлари бўйича бир қанча лекция ўқидилар.

Жамият аъзоларидан бошқа бир группаси КПСС Программаси проектини Фарғона водисида пропаганда қилмоқда ва тушунтирмоқда. Колхоз ва совхозларнинг дала шийпонларида теримчилар ва механизаторлар ўртасида суҳбатлар ўтказилмоқда, партия Программасининг проектини муҳокама қилишга бағишлаб махсус варақалар чиқарилмоқда.

Республика жамиятининг правлениеси лекторлардан катта бир группасини, шу жумладан Ўзбекистоннинг бир қанча атоқли олимларини барча областларга юборди. Улар лекция пропагандасини кенг йўлга қўйишда жамиятнинг область бўлимларига ёрдам берадилар, колхозчилар ва совхоз коллективлари учун лекция ўқийдилар. (ЎзТАГ).

Жамоатчилик асосида

КПСС Программаси проектида давлат органларининг айрим функцияларини аста-секин жамоат ташкилотларига ўтказа бориш, жамоатчилик асосларини ривожлантириш катта аҳамиятга эга эканлиги алоҳида таъкидланган. Республикамиз пойтахти, жумладан Октябрь райони маҳаллаларида жамоатчилик асосларини ривожлантириш, ўз-ўзини бошқаришни кучайтириш юзасидан талай ишлар қилинаётир. Буни, жумладан, «Янги ҳаёт» маҳалласи мисолида кўриш мумкин.

Яқингинада бу ер районнинг энг ноobод қисми ҳисобланар эди. Аҳён-аҳёнда учрайдиган пастқам уйлар кўзга ташланар, кўчаларни қишда лой, ёзда эса чанг босиб ётарди.

Ҳозир ўша пастқам уйлар ўрнида планли кўркам бинолар қад кўтарган. Кўча ва тротуарлар асфальтланган.

Маҳалла аҳолиси аҳил, бир оиланинг аъзоларидек яшайдилар. Улар ўзлари яшаб турган жойни йил сайин ободонлаштирмоқдалар. Аҳолининг кучи билан кўча ёқаларига ўтқазилган 10 минг тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчатлари ҳозир маҳалланинг файзига-файз қўшиб турипти. Шунингдек жамоатчиликнинг кучи билан 300 ўринлик клуб, медпункт ва магазин бинолари қуриб ишга туширилди.

Маҳаллада тузилган ўртоқлик суди жамоат тартибини бузувчиларга, безориларга, текинхўрларга қарши курашда яхши иш олиб бормоқда.

Маҳалла комитети қошида ташкил этилган лекторий Тошкент политехника институти коллективи оталигида фаол ишлаётир. Институтнинг Ёқубов, Назаров, Каримов каби олимлари ўзларининг мароқли лекциялари билан тингловчилар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Партия Программаси проектини аҳоли ўртасида ўрганиш мақсадида 8 та группа ташкил этилди. Бу группаларга Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳуқуқ ва фалсафа институтининг илмий ходими ўртоқ Қосимов бошчилигидаги бригада раҳбарлик қилмоқда.

Шонли партиямиз Программаси проектидан руҳланган янгиҳаётликлар ўз маҳаллаларини янада гуллатиб-яшнатиш режаларини тузмоқдалар.

У. ТУХТАХОНОВ.

Маданий хизмат яхшилансин

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

<>

Эл-юрт, ҳурмат эътиборини қозонишнинг ўзи катта бахтдир. Халққа хизмат қилиб, ҳалол меҳнати билан танилган кишилар оз эмас.

Мана, ана шундай ажойиб фазилат эгалари ҳақида ёзилган материаллардан бир нечтаси. «Ҳурматга сазовор аёл» сарлавҳали хабарда Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз кутубхонасининг мудири Ў. Қўшматова ҳақида ёзилибди. Газетхон **О. Аҳадов** бу меҳнатсевар аёлнинг пахта терими авж олдирилган ҳозирги долзарб кунларда пахтакорларга сидқидилдан хизмат қилаётганлигини ҳикоя қилади.

Сирдарё районидаги 2-кутубхонанинг мудири М. Петрова, Свердлов номли колхоз кутубхоначиси Ю. Тўхтаевлар ҳам ўз касбининг моҳир устаси ҳисобланади деб ёзишади **Қ. Тожибоев, М. Каттабеков, А. Уразбоев** ўртоқлар. — Пахтакорларнинг илтимоси билан кутубхонага қишлоқ хўжалик темаларида ёзилган илмий-оммабоп брошюралар ҳам келтирилмоқда.

Шу хилдаги хушхабарларни Калинин районидан **Т. Жўраев,** Ўрта Чирчиқ районидан **А. Раззоқов,** Бўстонлиқ районидан **Э. Туркменов,** янгиерлик **М. Тоиров,** Янгийўл районидан **А. Оқжигитов,** Чирчиқ шаҳридан **Ж. Сариев** ўртоқлар ҳам ёзиб юборишган.

— Радиоузел техниги Ҳ. Шариповнинг хизматидан ҳамма хурсанд, — дейилади сирдарёлик мухбиримиз **О. Эргашев**нинг «Ўз касбининг моҳири» сарлавҳали материалида. — Унинг фидокорона меҳнати билан Карл Маркс номли колхоз аъзоларининг хонадонлари тўла радиолашди.

Медицина хизматини намунали йўлга қўйиш учун фаол меҳнат қилаётган врачлар Гулистон районининг медицина пунктларида ҳам кўп. Чунончи, «Гулистон» совхозининг ишчан медицина ходими Б. Қурбонов ишчилар ҳурматини қозонган фельдшерлардан биридир. Газетхон **Ю. Абдуалимов** унинг меҳнат фаолиятини ишонарли фактлар ёрдамида кенг анализ қилган.

Шу йилнинг бошида Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози территориясида янги шифохона фойдаланишга топширилган эди. Ҳозир бу даргоҳга тажрибали медицина ходими Ж. Нуриллаев бошчилик қилмоқда. Газетхонлардан **М. Ойдинов** билан **Н. Тўфонов**ларнинг ёзишича, шифохона коллективининг ташаббуси билан медицина темаларида циклли лекциялар ташкил қилинган.

Сирдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз медпункти, Гулистон районидаги «Красний восток», Янгиер шаҳар, «Ховос» совхози касалхонаси ходимларининг ибратли ишлари ҳақида ёзилган материаллар эса ҳаваскор мухбирлардан **Ҳ. Туев, А. Мирзалиев, Т. Остонақулов**лар томонидан юборилган.

Газетхон **Н. Каримжонов** (Орджоникидзе райони) ўз материалида Ленин номли колхозда ёш болали оналар учун қулай шарт-шароит яратиб берилганлигини баён қилади. Пойтахтдаги Куйбишев райони маҳаллаларида «Соғлиқ кечалари»и ўтказилаётгани тўғрисида ўртоқ **А. Пашкова** бизга ёзиб юборган.

Бироқ, ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараётган айрим маданият ходимлари ҳам йўқ эмас. Чунончи, Калинин районидаги Сталин номли колхоз клубида тематик кечалар камдан-кам ўтказилади. Бадиий фильмлар кўрсатилмайди. Ушбу материал автори **Р. Латипов** клубда тўгараклар ҳам ишламаётганлигини қаттиқ танқид қилади.

— Авваллари ҳам Ўрта Чирчиқ район туғруқхонаси коллективининг қониқарсиз ишлаётганлиги ҳақида гап-сўз бўлган эди, — деб ёзади штатсиз мухбиримиз **Т. Йўлдошев.** — Ҳозир ҳам аҳвол ўзгарган эмас.

Оҳангарон район Облиқ посёлкасида жойлашган касалхонанинг айрим бўлимлари номигагина ишлайди. Газетхон **Т. Шералиев** ана шулар ҳақида бизга хабар қилади.

Шунингдек, Бекобод районидаги «Чаноқ» совхози аҳолисига ҳам медицина хизмати кўрсатиш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Янгиер районидаги «Дружба» совхози, Оққўрғон районидаги Ленин номли колхоз клублари эса ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу нуқсонлар ҳақида **Б. Ялғашев, М. Пўлатов, Қаюмов** ўртоқлар танқидий материал ёзиб юборишган.

Газетхонлардан **Т. Маматқулов** (Гулистон райони), **Т. Шакаммов** (Бўка райони) эса айрим хўжаликларда маданий хизматга эътибор берилмаётганини танқид қилганлар.

Адабиёт саҳифаси

Баракали, сахий куз фасли етиб келди. Уфққа бош қўйган далаларда ҳалол меҳнатнинг олтин мевалари намоён бўлди. Пахтазор тоғ қоридай оқариб, ўз бағрига миришкорларини, азамат теримчиларини чорламоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг чевар теримчиси Салима Нишонова ҳам енг шимариб, пахтазор ораламоқда. У, ҳар куни 130—140 килограммдан пахта термоқда. Нишонова мавсумда 15 тонна пахта теришга аҳд қилган. Ишингизга муваффақият тилаймиз, Салимахон!

А. Абалян фотоси.

ФАЗОДАГИ УЙҚУ

Сонсиз юлдуз, тубсиз само, бепоён фазо....
Ҳулкар шаъмдек пирпирайди, осмон тим қаро
Оққуш янглиғ сузиб юрар ой сукут аро,
Чексиз фазо оғушида Ер ўғли ухлар.
У тонг билан Ер кўксидан кўкка жўнабдир,
Кўкда қолиб, зулмат аро ёлғиз тунабдир.
Сомон йўли тўшак бўлмоқ учун унабдир.
Ҳилол кўксин Ер ўғлига ёстиқ этмиш пар.
Кун бўйи у фазоларда айлабди парвоз,
Кўз нури-ла бу чаманга берибди парвоз,
Сукунатли тун қўйнида тин олсин бироз —
Шивирлашманг, уйқусини бузманг, юлдузлар.
Пастда бедор кўз тикади мунис диёри,
Йўлларига интизордир севимли ёри, —
Мижжа қоқмас кўкка боқиб онаизори —
У тинч ухлар, кипригида ой нурдай зар.
Тонгтача Ер теграсида парвоз этар ул,
Тонгда яна диёрига қайтиб кетар ул.
Осмон сирин элдошларга баён этар ул —
Ҳозир эса ором олсин—яқиндир саҳар.
Ой дер, унга алла айтиб кўкдан оғайми!
Туркумлар дер, боши узра дурдек ёғайми?
Тинч уйқусин сақламоққа етти оғайни —
Соқчиликка айламишлар ўзин сафарбар.
Зуҳро сукут оғушида тебранар аста,
Азим қурра тўлқинланиб чарх урар пастда.
Алвон-алвон шуълалардан ясаб гулдаста —
У баҳодир ўғлонига тилайди зафар.
Сонсиз юлдуз, тубсиз само, бепоён фазо...
Ҳулкар шаъмдек парпирайди, осмон зим-зиё.
Оққуш янглиғ сузиб юрар ой сукут аро,
Чексиз фазо оғушида космонавт ухлар.

Эркин ВОҲИДОВ.

«ИНСОН ВА ЗАМОН САДОСИ»

ТАҚРИЗ

□ □ □

Кейинги йилларда публицистикамиз соҳасида жиддий қадамлар қўйилди. Замонамизнинг энг актуал, энг муҳим проблемаларига ҳозир жавоб адабиётимизнинг публицистик намуналари кенг миқёсда танилиб, баъзилари эса иттифоқимизда ҳам шуҳрат қозонгандир. Ниҳоят, В. Зоҳидов қаламига мансуб публицистика намуналарининг алоҳида тўплам ҳолида нашр этилганлигини мамнуният билан қайд қилишимиз керак[1]).

В. Зоҳидов қалам аҳлларига кўпдан буён таниш. У матбуот соҳасига 30-йиллардаёқ кириб келган. В. Зоҳидов адабиётшунослик, хусусан навоийшунослик фани бўйича самарали иш олиб борган, фалсафий, адабий-илмий, назарий масалалар юзасидан кўплаб асарлар яратган. Унинг «Инсон ва замон садоси» тўплами йигирмадан ортиқ мақола, лавҳа ва таассуротномаларни ўз ичига олади.

Тўпламга кирган намуналар ўз тематикасига кўра актуал ва кўпқиррали ҳаётимизнинг муҳим масалаларига бағишланган. Автор «Башар қуёши», «Ленин ва Шарқ», «Ижодкор даҳо ва Октябрь» каби мақолаларида башарият доҳиси Лениннинг нуроний ва гениал образини фалсафий лавҳаларда мужассамлаштиришга интилади.

Доҳи Ленин «энг олижаноб фазилатларни ўзида мужассамлаштирган», «Янги тарих ва янги ҳаётнинг ҳам тимсоли ва синоними» бўлган улуғ инсондир. «Асрлар мобайнида инсон бахтига нисбатан кажрафтор-тескари ҳаракат қилган «фалак» Ленин ва ленинизм туфайли тўғри айланишга юз тута бошлади. Бинобарин, давримизни ҳам, келажакни ҳам Ленин ва ленинизмсиз тасаввур қилиш мумкин бўлмай қолди. Ленин кун чиқишдан то кун ботарга қадар бўлган халқларга оби-ҳаёт тўла олтин жом тутди, халқлар Ленин билан, унинг ҳаётбахш ғоялари билан нафас олмоқда».

«Давримизнинг маъно ва мазмуни» Коммунистик партия тимсолида намоён бўлади. Автор мақолада даставвал масаланинг қўйилишига тўхталади, партиянинг ленинча таърифини такидлагач, даврдаги икки тенденцияни кўрсатиб, бунда партия ролининг баёнига кўчади: биринчидан, капитализм, унинг охирги босқичи империализм, унинг меваси бўлган мустамлакачиликнинг ўлиб бораётганлигида ва, иккинчидан, халқлар озодлиги, мустақиллиги, социализм ҳар ерда ғалаба қилиб бораётганлигида — «бу улкан ижтимоий ўзгаришларнинг ташкилотчиси ва ижодкори партиядир. Бу ўзгаришларни таъмин этишда яна ўша партия бош йўналтирувчи кучдир».

Автор ўз фикри исботи учун масаланинг тарихига мурожаат этади. Ўтмишда шаҳар ва қишлоқларимизнинг фожиали кўринишларини ва чор мустамлакасидаги тутқин ҳаётни кўрсатадиган фактлар келтирилади, сўнгра халқимизнинг озодликка эришувида партиямизнинг мўъжизакор куч бўлганлиги ва Ватанимизнинг дунёда энг қудратли ва энг илғор бўлиб қолганлиги қайд этилади.

Улуғ рус халқи билан қардош совет халқлари, жумладан ўзбек халқи ўртасидаги дўстлик замон синовидан ўтган ва ўз тарихига эга. «Ҳамиша бирга, ҳамиша миннатдор», «Дўстлик — бахт, шараф» каби мақолаларда қайд этилган фактлар ана шу дўстликнинг ҳаётбахш куч-қудратидан далолат беради. «Қуёш эмадиганлар», «Қадимий Чин-Мо-чин дўстимиз» каби мақолаларда халқлар дўстлиги мотиви қизил ип бўлиб ўтса «Машъум ирқчилик», «Қуёшга ўт очган газанда» каби мақола-лавҳаларда империалистлар ва мустамлакачиларнинг халқ ва тинчлик ишига зид сиёсати, инсонийлик шаънига доғ қилмишлари қаттиқ қораланади.

Тўпламда эстетика масалаларига бағишланган «Эстетик завқ ва аёлларимиз» мақоласи ва таассуротномалар ҳам алоҳида саҳифаларни ташкил этади. Автор ўз мақоласида инсон гўзаллиги, гўзаллик ва меҳнат ҳақидаги қимматли мулоҳазалари билан ўртоқлашади, турмуш мисолларидан келтириб, ўз фикрини образли тарзда ифодалайди. Меҳнатга бўлган муҳаббат гўзалликни тушунишга, уни севиб-ардоқлашга олиб келади, деган ғояни илгари суради ва ёзувчи Чехов кўрсатганидек, «Инсоннинг ҳамма ери — юзи ҳам, қалби ҳам, фикри ҳам гўзал бўлиши керак» деган хулосага келади.

Автор ўз таассуротларида воқеликни тасвирлашда объектив позицияда туриб, яъни ленинизм идеялари билан қуролланган совет кишиси нуқтаи назаридан ёндашади. Илғор маданият ўчоғи бўлган Европанинг табиати ва ҳаёт кўринишлари билан бирга, капиталистик системанинг таназзулга юз тутганлиги бадиий лавҳаларда акс этади, шунингдек халқни қашшоқликка маҳкум этиб, инсоният маданий бойликларини оёқости қилган Ғарб империалистларининг кирдикорлари фош этилади. Ҳақиқатан ҳам, Европа бўйлаб саёҳатга чиққан кема ҳам, кемада сафарга чиққан автор ҳам «улуғ ва қудратли диёрнинг, бепоён Ватанимизнинг ажойиб бўлакчаси ва рамзи» тариқасида ўз бадиий ифодасига эришган.

Автор ўз ижод намуналарида халқ тилидан, сўз бойликларидан яхши фойдаланган. Унинг қаламига хос афористик иборалар мақолалар ва лавҳаларга сингдириб юборилгандир: «Вақт ҳаёт синонимидир», «Инсоннинг қудрати табиатни қай даражада енгганлиги билан ўлчанади», «Адашганга қараб адашган кўрдир, адашганга қараб йўл топмаганнинг пешонаси шўрдир».

Хулоса қилиб айтганда, публицист В. Зоҳидовнинг қаламига мансуб намуналарнинг алоҳида тўплам сифатида нашр қилинганлиги яхши ташаббусдир. Бундай ташаббусни изчиллик билан амалга ошириб, замонамизнинг актуал масалаларига ҳозиржавоблик билан иш кўриш, адабиётимизни янги-янги публицистик асарлар билан бойитиш ҳар бир совет ёзувчисининг шарафли бурчидир.

Б. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

[1]) В. Зоҳидов, «Инсон ва замон садоси». Ўздавнашр. Тошкент. 1961 йил.

ЧАП ЧЎНТАК

(ҲАЖВИЙ ҲИКОЯ)

□ □ □

Ўша кунги мажлисдан кейин Нодиржон «чап» сўзи билан чаплашиб қолди: биров бехосдан «чап» деб юборса ҳадиксирайди. Иш билан келганлардан бирортаси чап қулоғини қашиса ҳам Нодиржоннинг чағир кўзлари аланг-жаланг қилиб қолади.

Нодиржон Икромов жуда ҳуштабиат. Ошхоналар трестига директор бўлиб келгандан буён барчага баравар муомалали, на чап кўзнинг қисилишию ва на чап қулоқнинг қашилишига эътибор бермасди. Идора секретари, хизматчилардан бирортаси сал қовоқ осилтирса Нодиржон: — «Бугун чап ёнингиз билан турганмидингиз?» — деб ҳазиллашарди. Юрганда гавдасини адл тутиб, оқ кителининг чап чўнтагига қўлини солиб, ҳар нарсага разм солиб, ҳамма билан саломлашиб борарди. Энди бўлса худди бир нимадан хавотирлангандай қисилиб-қимтинади, бошини ердан кўтармайди. Чап чўнтагига-ку қўл солгиси йўқ. Агар қўл солса Розиқвой яна чап кўзини қисиб чап чўнтакка ишора қилаётгандай...

— Нима қилиб қўйдим,— дейди ўзига-ўзи. — Ахир бу пасткашлик шармандалик-ку!

Шундай. Эр-хотин узоқ саёҳатдан қайтиб, Нодиржон ишга тушган куни Холисхон: — «Дугоналарим ҳаммаси гилос ранг помбархат кўйлак кийишипти. Менга ҳам олиб бермасангиз уйдан чиқмай ўтираверaман» деб туриб олди. Нодиржон «туя бир танга деса қани бир танга» дейдиган даражада: Бор пулини отпускасида шаҳарма-шаҳар юриб, болалар, қариндошларга совға-саломлар олиб сарфлаган эди. Хотинига арзини айтиб, насиҳат қилиб, ялиниб кўрди. Бўлмади. Холисхон:

— Керак эмас! Маликам, гўзалим, жоним деб ялаб-юлқашларингиз ёлғон экан-да. Рост бўлса битта кўйлакнинг баҳоси одамнинг хуни эмаску. Кимсан трест директори бўлиб туриб севган хотинингизга битта кўйлак олиб беролмайсизми?— деб икки оёғини бир этикка тиқиб тураверди. Нoилож Нодиржон:

— Хўп, ташвишланманг, идорадан қарз кўтарсам ҳам айтганингизни олиб бераман, жоним,— деб қутилди. Аммо идорага келганда сира кутилмаган ҳодиса рўй берди: у, доимо планни бажармайдиган, бир-бирига жуда яқин бўлган икки буфетни бирлаштириш тўғрисида буйруқ ёзиш олдида эди. Самбит қомат, от юзли, қисқакўз буфетчи Розиқвой рухсат сўраб кабинет эшигини очдию, бедана юриш қилиб келиб қўл чўзди:

— Ассаломалайкум... Саломатмисиз, Нодиржон ака, аҳволингиз, бола-чақаларингиз дурустми?... Анча вақтдан бери бир келиб-кетай деймац, ҳеч қўл тегмайди....

— Зарари йўқ... Хўш, хизмат?

— Хизмат шулки, хўжайин... сизни бир кўриб кетгани... Ҳалиги, яқинда отпускадан қайтгансиз...

— Ҳа, шундай.

— Раҳмат, хўжайин... Шунга, қийналиб қолманг деб, холисанилло айтганим бор эди.— деб жигарранг костюмининг ички чўнтагидан кўк қоғозга ўроқлик буюмни олиб Нодиржонга узатди. Ўнғайсиз аҳволга тушиб қолган Нодиржон «йўқ-э, қўйинг, керак эмас» деб рад қилди. Розиқвой эса:

— Паноҳингизда дўппини чамбарак қилиб юрибмиз, хўжайин, сизга ҳар қанча одамгарчилик қилсак айб бўлмайди... Озгина... Чин юракдан, ҳолисанилло...— деб лип этиб Нодиржонга яқинлашди-ю кўк қоғозга ўроқлик буюмни унинг чап чўнтагига солиб қўйиб, тезлик билан жойига ўтиб олди; кейин таъзимини бузмай, пилдираб кабинетдан чиқди. Нодиржон шу топда тилдан ҳам, ақл-ҳушдан ҳам ажралган, гўё жонсиз ҳайкалга айланган эди. Телефон жиринглаши билан чўчиб кетди, апил-тапил трубкани олиб қулоғига тутди.

— Алло! Ҳа, сизми, хоним... Нима? Мунча ташвишланасиз? Олиб бераман дедим-ку... Ҳа, алдаган оғиз қийшайиб қолсин, сабр қилиб туринг, олиб бераман, жоним. Трубкани жойига қўйган заҳоти чап чўнтакдаги буюмни олиб, қоғозини очди.: роппа-расо етмиш сўм пул. Нодиржон беихтиёр жилмайди. Аммо, шу заҳоти, юмалоқ сариқ мағиз юзи қоғоздек оқариб. пулга тикилганича анграйиб қолди. Пул!.. Оҳанграбодек ўзига тортадиган пул. Лекин қўл тегизса чақиб оладигандай, олмай деса хотини — «пийсабилло деди-ку олаверинг, манга кўйлак олиб берасиз» — деб қистаётгандек:

Нодиржон шу куни бир кўйлаклик помбархат олиб бориб гўзал Холисхоннинг олқишига сазовор бўлди, Бироқ, эртасига идорага келганда тилини тишлаб олаёзди: қўшиладиганлар ичида Розиқвойнинг буфети ҳам бор экан. Трест ходимлари йиғилишида рўйхат ўқилганда Розиқвой калта қошларини чимириб:

— Буёғи қандоқ бўлди хўжайин? — деди. Нодиржон бепарволик билан, яъни буфетларнинг бирлаштирилиши сабабларини тушунтираётган эди. Розиқвой чап кўзини қисиб чап чўнтакка ишора қилди-ю:

— Кеча ўзларига узримизни айтган эдик-ку, хўжайин, — деб жилмайди. Шунда Нодиржоннинг баданидан чувалчангга ўхшаш алланималар ўрмалаб кетаётгандек туйилди, сесканиб кетди, чурқ этаолмай қолди.

Хайриятки бу ҳолатни ҳеч ким пайқамади. Буфетлар бирлаштирилди, Розиқвой ёрдамчи буфетчи бўлиб қолди. Йиғилиш тарқалди. Аммо, Нодиржоннинг ҳижолатпазлиги сира тарқамади. Назарида Розиқвой: «Ҳа, хўжайин, шунақа емоқнинг қусмоғи бор-да» деб чап кўзини қисиб тургандай. Одамлар, трест ходимлари: — «Давлат, халқ ишониб қўйган ерда мана шунақа бетамизлик, порахўрлик қилдингизми, ҳе аттанг!» деяётгандек...

Шу-шу, Нодиржон ким билан гаплашса сўзидан ҳам, кўзидан ҳам тайсаллаб туради. Ҳамсуҳбати ночалғайроқ жилмайса «мендан кулаяптими?» деб гумонсирайди. Бироқ ўз дардини бировга айтай деса тили, айтмай деса дили куяди...

Бунинг устига, Розиқвой, андишанинг отини қўрқоқ қўйиб олиб, бошқаларнинг арзимаган иши хусусида ҳам кабинетга кириб, икки қўлини кўксига қўйиб:

— Узр, хўжайин, шуни тўғрилаб юборинг, буёғига тайёрмиз — деб чап кўзини қисиб туради.

Нодиржон, пивони кам қуйган бир буфетчини Розиқвойнинг илтимосига кўра маъмурий жазодан қутқазди Лекин. кўнгли баттар сиқилди. Ўзига-ўзи: «Мана, энди порахўрликни бўйнимга тумор қилиб тақиб олдим-ку. Эсиз виждон, эсиз одамгарчилик!» деб таъна қиларди.

Бир неча кун ичида Нодиржоннинг эти устихонига ёпишди, энлик таранг пешонасида ажинлар пайдо бўлди, кўзлари мўғрайиб, ўзи меровсираб қолди. Бундан ташвишланган Холисхон бир кун эрталаб эридан:

— Сизга нима бўлди?— деб сўради.

Нодир жеркиб юборди: — бўлари бўлди, помбархат кўйлак деб мени шу ғурбатга йўлиқтирдингиз.

— Вой ўлмасам!.. Қанақа ғурбат?—Холисхоннинг шаҳло кўзлари қинидан чиқиб кетаёзди. Нодиржон эса жаҳл устида кителини тескари кийиб олган экан.

— Вой ўнг енгини чап қўлга кийибсиз-ку,— деб юборди Холисхон. Нодиржон унга бир ўқрайиб қўйди-ю, кителини ўнглаб кийиб. энди кетабошлаган эди, Холисхон:

— Ҳай, шошманг, чап чўнтагингиз сўкилабошлапти, тикиб қўяй. — деб қолди.

— Нима?.. Чап чўнтак?.. Нодиржон таққа тўхтади, чаққонлик билан кителини ечди.

— Ҳу, падарига лаънат шу чап чўнтакни!.. Мана, мана чап чўнтак!.. — деди-ю, уни бир йўла сўкиб кител билан бирга улоқтириб ташлаб, кўйлакчан чиқиб кетди. Холисхон дам ердаги кителга, дам эрига қараганча бўзрайиб қолаверди.

Нодиржоннинг сабр косаси синган, андиша пичоғи суягига қадалган эди. У, тўғри кабинетга келиб ўтириб, трест партия ташкилотига ариза ёзди. Унда бўлган воқеани тўлиқ кўрсатиб ўзини анқов, порахўр сифатида жавобгар қилишлари лозимлигини айтди. Кейин, худди елкасидан юк ағдарилгандек енгил тортиб, ҳафсала билан қўл қўйиб, аризани икки буклаб ушлаб ўрнидан турган эди, эшик ғирч этиб очилиб Розиқвой кирди.

— Мумкинми хўжайин?

— Хўш? — деди унга тик қараб Нодиржон. — Аввало мен хўжайин эмас, директорман. Қани айтингчи, мунча менга хира пашшадек ўралашиб қолдингиз?

— Э, сизга нима бўлди Нодиржон ака, — деб жилмайиб чап кўзини қисди Розиқвой — қўйинг, уят бўлади.

— Шунақами?.. Уят бўлса бира тўла бўлсин! — Нодиржон шиддат билан ўрнидан туриб Розиқвойнинг қўлидан ушлади — қани, юринг!

Розиқвой чап кўзини қисса ҳам, чап чўнтакка ишора қилса ҳам, тихирлик қилса ҳам бўлмади. Нодиржон уни худди судрагандек партком кабинетига олиб кириб кетди.

Аббос МУҲИДДИН.

ЖАСОРАТ

Осмон гўё мовий биёбон,
На сўнгги бор ва на бир
сўқмоқ...
Шод юлдузлар бош узра чаман,
Олқишлайди—ой, қуёш хушчақ.
Ана шундай фазо қўйнида
Яна битта космонавт Титов
Мағрур учди зўр шиддатлар-ла
Осмон кўксин ёриб беаёв.
Унга бўлди Компартия ёр,
Гул Ватанга қалбда муҳаббат.
Тутган рулда халқнинг изми
бор,
Топшириқни бажарди албат.
Кўкка қўйдик яна бир асос.
Ҳа, бу совет кишисига хос!

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ТЕРИМ ТОНГИДА

Ғўза япроқларин чапак
чалдириб,
Водийда енгил эсганда
шамол.
Юздаги чодирин аста кўтариб,
Оппоқ тонг оламга кўрсатди
жамол.
Зар кокил ёймасдан аввалроқ
қуёш,
Қизларнинг бошида чамбаракдир
соч,
— «Марҳабо,— бағрига чорлар
пахтазор,
Меҳмондўст инсондай очиб кенг
қулоч.
Пахтазор оралаб киприк
юммасдан,
Тунлари оёқдан ечмасдан этик,
Ҳар ғўза ҳосилин кўз
қорасидай —
Асраган қизларнинг руҳлари
тетик...
Қалбларида меҳр булоқдай
тошиб,
Қадрдон пахтазор сари оқади.
Негаки ҳар чаноқ кўксида
олтин:
Ол мени, дейди-ю, кулиб
боқади.
Нақадар файзли бугун кенг
дала,
Бошланди теримнинг биринчи
тонгги,
Пахтазор устида этади парвоз,
Қизлар алласининг мағрур
оҳанги.
Хазина калитин шуларга
бериб.
Она ер олтин-зар этар армуғон,
Қизларнинг этаги дамба-дам
тўлиб —
Юксалар тоғларга бўй чўзиб
хирмон.
Навбаҳор чоғидан олтин
кузгача
Теримни соғиниб кутган ой
қизлар!
Сизнинг ғайратингиз,
ҳимматингиздан
Ҳур Ватан янада бўлди бой,
қизлар!..

Усмон ЖОНГИТОВ.

ТЕАТР ВА ЗАМОНАВИЙЛИК

— Бизнинг театримизга замонавийлик бегона деб ким айта олади?— жаҳли чиқиб деди режиссёр.— Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг! Феодал қалъасининг деворларини эндиликда биз пенопластдан тайёрлаяпмиз, жабо (жимжимадор ёқалар)ни нейлондан, совут-қалқонларни эса энг янги пластмассадан тайёрлаяпмиз-ку!

ҲАЙРАТДА ҚОЛДИРДИ

— У сизга ўзининг биринчи пьесасини олиб келибди.
— Сюжети нима экан?
— Қиз йигитни яхши кўради, йигит бўлса...
— Хўш, йигит бошқа қизни яхши кўрадими?
— Асло. Йигит ҳам қизни яхши кўради.
— Бу жуда оригинал бўлиб чиқибди!

(«Крокодил» журналидан).

ЎРГИЛАЙ ПАХТАМ

(Қўшиқ)

Чаман-чаман очилдинг
кутган чоғимда,
Ўргилай пахтам.
Тонг нуридек порлайсан
кенг қучоғимда,
Ўргилай пахтам.
Сузар чаққон машинам
далалар бўйлаб,
Қўшиғинг куйлаб,
Дурдонасан тер тўкиб
уйган тоғимда,
Ўргилай пахтам.
Чиройингга юлдузлар
тикилар аста,
Ой ҳам ҳавасда.
Ўйнар қуёш шуъласи
гул яноғингда,
Ўргилай пахтам.
Кўтарилса бебаҳо
баланд хирмоним,
Тўлгай планим,
Тўйлар бўлур яшнаган
чаман боғимда,
Ўргилай пахтам.

Қ. МУҲАММАДЖОН.

Бу фильмларни шу ҳафтада кўрасиз

«УКРАИНА РАПСОДИЯСИ»

Бу фильмни А. Левада сценарийси бўйича А. П. Довженко номли киностудияда режиссёр С. Параджанов экранлаштирган.

Украиналик оддий колхозчи қиз Оксана Европанинг бир шаҳрида ўтказилган вокалистларнинг жаҳон кўригида биринчи ўринни эгаллайди. Оксана бундай моҳир ашулачи бўлиб етишиш учун ўз бошидан кўп қийинчиликларни кечирди. У эндигина консерваторияга кириб ўқий бошлаган чоғида Улуғ Ватан уруши бошланиб кетади. Унинг севган йигити Антон фронтга жўнайди. Оксана ҳам консерваторияни ташлаб, госпиталда ҳамшира бўлиб ишлай бошлайди. Урушнинг оғир йиллари ўтгач, Оксана яна консерваторияга қайтиб келади. Аммо Антондан дарак йўқ эди. Антон-чи? У урушнинг охирги кунларида оғир ярадор бўлиб, фашистлар қўлига тушган ва кейинчалик қочишга муваффақ бўлган эди. Унга бир француз руҳонийси ҳомийлик қилиб ўз уйига яширади. Шаҳарни американлар ишғол қиладилар. Антон дарҳол иттифоқчилар қўмондонлигига келиб, ўзининг ким эканлигини билдиради ва Совет Армияси томонига юборишни сўрайди. Аммо американлар уни қамоққа олиб, уч йил асрликда тутадилар. Бироқ кейинчалик уни озод қилишга мажбур бўладилар. Антон Совет-Германия чегарасида поезд кутиб турарkан, кўрикдан келаётган Оксана билан тасодифан учрашиб қолади.

Фильмда Оксана ролини О. Петренко, Антон ролини эса Э. Кошман ижро этадилар.

«ОЙНА»

1929 йил Туркманистон учун оғир йил эди. Республикада колхозлар тузилаётган, босмачи тўдалари қутирган пайт. Қишлоқларда эса қулоқлар яшириниб ётарди. Батрак қиз Ойна Эсонбой деган қулоқнинг уйида ишларди.

Хўжайин ўзича ёвуз ниятни ўйлаб. Ойнага колхозга ёзилишга ва комсомолга киришга рухсат берди, У. сенга Ойнани қайлиққикка бераман, деб тажанг ва обрўталаб колхоз раиси Хўжамни ҳам ўз қопқонига туширади. Кунларнинг бирида райкомга кетаётган комсомол раҳбари Малик, Ойна ва ўқитувчи Валяга йўлда босмачилар ҳужум қиладилар. Агар коммунист Тоҳиров учраб қолмаса, босмачилар уларни ўлдирган бўлар эдилар. Шу куни Ойна комсомолга киради. Аммо Эсонбой ўз мақсадига эриша олмайди. Ойнани ўзи кўрсатган йўлга юргизолмайди. Хўжам ҳам ўз хатосини кеч пайқаб, босмачилар қўлида ҳалок бўлади. Аммо қотиллар жазодан қутила олмайдилар.

Бу фильм «Туркманфильм» киностудиясида ишланган. Сценарийсини Лев Черенцев ёзган, Олти Қорлиев билан Владимир Ивановлар режиссёрлик қилишган. Ойна ролини А. Рустамова, Тоҳиров ролини эса СССР халқ артисти Олти Қорлиев ижро этадилар.

* * *

Бу фильмлардан ташқари шу ҳафтада «Яширин жаннат» номли Мексика бадиий фильми ва «Уч қаватлик бахт» номли венгер кинокомедияси ҳам намойиш қилинади.

Суратда: «Украина рапсодияси» фильмидан кадр.

МАШИНАМ

Ташсельмашим ишлаган,
Ғайрати зўр машинам.
Қизлар рулинг ушлаган,
Шуҳрати зўр машинам.
Ҳосилимиз бўлиқдир,
Танинг кучга тўлиқдир,
Номинг бизга улуғдир,
Меҳнати зўр машинам.
Пахтани сувдай ҳўплаб,
Тезда бункерга тўплаб,
Хирмонга тўккан кўплаб,
Журъати зўр машинам.
Юз киши ишин қилган,
Ишни ёз-қишин қилган,
Зафар байроғи илган,
Суръати зўр машинам.
Пахтани тоғ этиб юр,
Кўнгилни чоғ этиб юр,
Дилга қўшиқ битиб юр,
Ҳурмати зўр машинам.
Ишга солдик ўзимиз,
Ваъда — қатъий сўзимиз,
Тўйда кулсин юзимиз,
Қудрати зўр машинам.

Ҳамроқул РИЗОҚУЛОВ.

Суратда: Куйбишев районидаги 148-мактабнинг 1-синф ўқувчилари. Биринчи дарсда ўқитувчи уларга мактаб қоидаси, тартиб-интизом ҳақида сўзлаб берди.

А. Абалян фотоси.

ҲАММА — ДЎСТЛИК КАРНАВАЛИГА

Кеча пойтахтимизнинг Сталин номидаги маданият ва истироҳат паркида бўлдингизми? Бормаган бўлсангиз, дам олиш оқшомингизни, албатта, ўша ерда ўтказинг! «СССР халқлари дўстлиги» карнавали бугун ҳам давом этади.

Кундуз соат 16 даёқ 200 спортчи кавалькадаси бутун шаҳар бўйлаб айланади — ҳаммани карнавалга чорлайди. Кейин эса паркка йиғилганларни 15 сузувчидан иборат қайиқчилар кавалькадаси тантаналарни бошлашга чақиради. Ҳамма жойда 15 иттифоқчи республика байроқлари ҳилпирайди. Осмонга ракета, кетидан кабутарлар учирилади. Фанфарлар янграб, қўлда дўстлик машъали ёқилади, байрам бошланади. Ярмарка, «Шарқ» бозори ишлаб туради. «Муштум» паркка меҳмон бўлиб келиб, хушчақчақлик авжига чиқади. Саҳна ва очиқ майдонларда дўстлик қўшиқлари, қардош халқлар ашула ва рақслари ижро этилади. Шаҳардаги барча ижодий коллективлар, кинотеатрларнинг оркестрлари, ҳамма савдо ташкилотлари байрам қатнашчиларига хизмат қилади.

Бундан ташқари марказий трибунада «Космос» деб аталган интермедия ижро этилади. Циолковский ролидаги артистнинг чиқишини ҳамма қизиқиб қарши олади. Бу ерда ўйналадиган «жонли шахмат» ҳам кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб қилади.

Карнавал костюмлари, энг яхши ижрочиларга қимматбаҳо мукофотлар топширилади.

Ҳамма — дўстлик карнавалига!

БИРИНЧИ МАШҒУЛОТ

Биринчи сентябрь куни областимиздаги ҳамма мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида янги ўқув йили уюшқоқлик билан бошланди. Ўқувчилар таниш парталарига келиб ўтиришди, илм олиш иштиёқи билан тўлиб-тошган студентлар аудиториялардан ўрин олишди.

Мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида бу кунга пухта тайёргарлик кўрилди. Бинолар сифатли ремонтдан чиқарилди, ўқув қуроллари тайёрланди.

Бу йил областимиздаги кўп мактаблар бир сменалик машғулотга кўчди. Янги мактаб-интернатлар ишга туширилди. Уларда биринчи қўнғироқ янграб жаранглади.

Пойтахтимизда ўрта махсус ўқув юртлари тобора кўпаймоқда. Бу ўқув йилида республикадаги ўрта махсус ўқув юртларига 21 мингга яқин йигит-қиз қабул қилинди. Улар ҳам билим олади, ҳам мутахассисликни эгаллайди.

Янги ўқув йили арафасида Ўзбекистон пойтахти аҳолисига салкам йигирма минг киши қўшилди. Булар бошқа шаҳар ва қишлоқлардан келиб, Тошкентдаги олий ўқув юртлари ва техникумларнинг биринчи курсларига ўқишга кирган йигит ва қизлардир.

Тошкентни ҳақли суратда студентлар шаҳри деб аташади. Ҳозирги вақтда пойтахтнинг олий ва ўрта ўқув юртларида юз мингга яқин киши билим олмоқда.

Аҳолига қулай бўлди

Пойтахтимизнинг Ишчилар шаҳарчасида бир йўла 50 киши ювина оладиган янги ҳаммом биноси қурилди. Ҳаммом аёллар ва эркаклар бўлимлари ҳамда сувни бир хил температурада сақловчи автомат душларга эга.

Ҳаммом ёнида аҳоли буюмларини ювиб ва дазмоллаб берувчи пункт, сартарошхона ҳам очилди. Шунингдек, бу ерда харидорлар ўз-ўзига хизмат қилувчи озиқ-овқат магазини ва сабзавот дўкони ҳам қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу тадбирлар шу атрофда яшовчи аҳоли учун катта қулайликлар туғдирди.

Ж. НОСИРОВ.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИ СОЦИАЛИЗМ ҚУРИШ ЙЎЛИДА

Кеча Вьетнам халқи Вьетнам Демократик Республикаси тузилган куннинг 16 йиллигини нишонлади. 1945 йил 2 сентябрь Вьетнам халқи тарихида янги босқич бўлди: мустамлака қуллик кишанлари парчалаб ташланди ва миллий мустақиллик қўлга киритилди.

Мустамлакачилар ҳукмронлик қилган йилларда Вьетнам қолоқ, аграр мамлакат эди. Аҳоли маҳаллий феодаллар ва мустамлакачилар томонидан қаттиқ эксплуатация қилинар эди. Деҳқонларнинг кўпчилиги ерсиз бўлиб, улар помешчикларнинг ерларини ижарага олиб ёки батрак бўлиб ишлардилар.

Вьетнамда оғир саноат деярли йўқ эди. Енгил саноат эса жуда суст ривожланган эди. Мамлакатда бир неча тўқимачилик, тамаки фабрикалари, шоли тозалаш заводи ва бошқа корхоналар бор эди, холос.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси халқ ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунлардан бошлаб солиқларнинг айрим турларини бекор қилиш, ер ижараси учун тўланадиган солиқни камайтириш, корхоналарда 8 соатлик иш кунини жорий қилиш ва бошқа зарур тадбирларни амалга ошира бошлади.

Мамлакат учун оғир бўлган бундай шароитда Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва ВДР ҳукумати тиклаш даврининг асосий вазифаларини белгиладилар. Бундан мақсад — қисқа муддат ичида вайронлик ва ишсизликни тугатиш, аҳолининг моддий турмуш даражаси ва маданий савиясини ошириш, халқ хўжалигини планли изга солиш ва уни социалистик негизда қайта қуришдан иборат эди. Бу вазифаларни ҳал қилишнинг асосий йўллари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956 ва 1957 йилларга мўлжалланган планида аниқ кўрсатилгандир.

Халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантиришнинг 1958—1960 йиллар учун тузилган 3 йиллик плани Вьетнам Меҳнаткашлар партияси раҳбарлигида муваффақият билан бажарилди. Бу планга мувофиқ, саноат ялпи маҳсулот ҳажмининг йиллик ўсиш даражаси 21,7 процентга етди. 1960 йилда саноат корхоналари ишлаб чиқарган маҳсулот 1959 йилдагига нисбатан 5 баравар кўпайди. 3 йил ичида 55 та йирик корхона, шу жумладан теплоэлектростанциялар, ғишт заводи, совун заводи, тамаки ва каучук фабрикалари ҳамда чинни заводлари ишга туширилди.

Вьетнам қишлоқларида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Ер ислоҳоти ерга бўлган хусусий мулкчиликни тугатди. Помешчикларнинг ерлари ерсиз ва кам ерли деҳқонларга бўлиб берилди. Натижада деҳқон хонадонларининг 80 проценти ерга эга бўлди. Ер ислоҳоти Вьетнам қишлоқларида ишлаб чиқариш кооперативлари орқали социализмга ўтиш учун қулай шароит яратди. Барча деҳқон хўжаликларининг 88 проценти қишлоқ хўжалик кооперативларига бирлашди.

Ишлаб чиқаришнинг муттасил ривожланиши натижасида аҳолининг турмуш даражаси ҳам кундан-кунга ўсиб бормоқда.

Вьетнам Демократик Республикасида маориф, маданият ва медицина соҳаларида хам ғоят катта ютуқлар қўлга киритилди.

1960 йил сентябрь ойида Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг III съезди бўлиб ўтди. Съезд республиканинг 1961—1965 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик планининг лойиҳасини муҳокама қилди. Съезд бу план бажарилиши натижасида Шимолий Вьетнамда социализмнинг моддий-техника базасига асос солинажагини кўрсатди.

Вьетнам Демократик Республикаси ўз ташқи сиёсатида тинчлик ва ҳамжиҳатлик принципларига қатъий амал қилмоқда, ҳамма давлатлар билан савдо муносабатларини ривожлантиришга интилмоқда.

Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик лагерь мамлакатлари билан ВДР ўртасида иқтисодий, техника ҳамкорлиги ва маданий алоқаларни ривожлантиришни кўзда тутган бир неча битимлар имзоланди. Бу битимларга мувофиқ, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ВДРга енгил шартлар билан кредитлар бериб келмоқдалар. ВДР ҳукуматининг илтимосига мувофиқ, Совет Иттифоқи ва социализм лагеридаги бошқа мамлакатларнинг фан ва техника мутахассислари Вьетнамда ишламоқдалар. Улар ўз тажриба ва билимларини вьетнамлик дўстларимизга ўргатмоқдалар ҳамда мутахассислар тайёрлашга ёрдамлашмоқдалар.

Совет халқи ва бутун прогрессив инсоният Вьетнам меҳнаткашларига социализм қуриш учун курашда катта муваффақиятлар тилайдилар.

С. ТОҲИРОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ОЛАМИДА

Экранли телефон

Радиотехника тараққиёти фан ва техника учун катта истиқболлар очиб бермоқда. Эндиликда радио ва телевидение турмушимиздан мустаҳкам ўрин олди. Радиотехника тараққиёти экранли телефон алоқасини ихтиро қилиш ва уни йўлга қўйиш учун имкон бераяпти.

Бундан 20 йил муқаддам экранли телефон алоқасини вужудга келтириш учун уриниб кўрилган эди. Ўшанда Берлин ва Лейпцигда шаҳарлараро махсус станциялар қурилган эди. Лекин бу ихтиро ҳар иккала шаҳар билан алоқа боғлаш учун мураккаб ва қимматли материаллар сарфлашни талаб этарди. Устига устак, экранда акс этган нур сўзлашаётган кишилар кўзини жуда ҳам қамаштириб юборарди. Алоқанинг кузатилгандек бўлиши учун эса станцияларни коаксиалькабеллар билан боғлаш лозим эди. Тасвир йўлини мавжуд телефон станциясига улаш мумкин эмаслиги ҳам унинг нуқсони бўлиб ҳисобланди. Бу эса экранли телефоннинг мазкур намуна типининг истиқболи йўқлигини кўрсатди.

Кейинги йилларда радиотехниканинг бу мураккаб соҳаси бўйича олиб борилган тадқиқотлар яхши самаралар берди. Экран учун шаҳар ва шаҳарлараро телефон алоқа линияларидан фойдаланишнинг асоси ишлаб чиқилди. Эндиликда алоқа боғлаш учун телефон усилителларнинг истаган хилини ишлатиш мумкин. Бунда кабель линиялари орқали ҳам, ҳаво орқали ҳам фойдаланса бўлади. Бироқ, экранда тасвир акс этиши учун бир вақтнинг ўзида ҳар иккала телефон линияси ишлаб туриши шарт.

Йигирма йил аввал синаб кўрилган тажрибадан фарқ қилиб, янги системалар бўйича узлуксиз тасвир алоқаси «туртиш» йўли билан боғланади. Чунончи, Бела фермасининг тажриба линиясида тасвир ҳар 2 секундда ўзгариб туради. Экранда кўринадиган тасвирлар 25x38 миллиметрдан 50x76 миллиметр катталикдаги ҳажмда акс этади. Уни ярим метр наридан туриб тамоша қилса бўлади. 60 та чизиқчаларга бўлинадиган тасвир контрасти ҳам жойида. Шундай қилиб, унинг узатиш тезлиги эътиборга олинмаганда, ўзимизнинг оддий телевизор экрани тасвиридан фарқ қилмайди.

Экранли телефоннинг қатъий схемаси ҳам бор. Унинг чап қисмида узатилаётган система акс эттирилган бўлса, ўнгдагисига эса қабул қилинаётган томон тасвирланган. Камерада иконоскоп билан қайтариш контури жойлаштирилгандир. Бу контур орқали тебранувчи чизиқчалар ҳосил бўлади. Уларнинг тезлиги 20 герцга тенгдир. Тасвирнинг узатиш муддати 2 секундга тенгдир. Лекин, шу вақтнинг ўзида берилаётган тасвир 40 марта суратга олинади. Улардан бир қисмигина фойдаланилади, холос. 39 таси эса кераксиз бўлиб қолади. Фойдаланилган қисм орқали олинган маълумот секундига 20 марта айланувчи барабанга ўралаётган магнит лентасига ёзиб борилади. Шу йўл билан ҳамма маълумотлар айрим-айрим ҳолда барабанга кўчирилади. Уларнинг экранга узатиш тезлиги эса ёзилганидан деярли 40 марта секин бўлади. Олинган маълумотлар бирин-кетин модуляторга ўтади. Бўшаб қолаётган барабан эса аввалги процессни яна такрорлаш учун шай бўлиб туради.

Қабул қилиб олаётган аппарат бир-бирига перпендикуляр жойлашган иккита иконоскопга эга. Улар оралиғига эса кумуш суви юритилган ойна жойлаштирилган. Шундай қилиб, тасвир иконоскопнинг бирига ёзиб борилса, иккинчиси орқали кўриб турилади.

Ҳозир Чехословакиядаги телекоммуникация илмий-текшириш институтида экранли телефон конструкциясини яратиш устида иш олиб борилмоқда.

А. КЛЕЧКА, инженер.

(«Наука и жизнь» журналидан).

Шоирнинг юбилей кечаси

Яқинда Ўзбекистон Совет Ёзувчилар Союзининг Ҳамид Олимжон номли адабиётчилар уйида атоқли ўзбек совет шоири Миртемирнинг 50 ёшга тўлганлиги муносабати билан юбилей кечаси ўтказилди.

Ўзбекистон Ёзувчилар Союзининг секретари Комил Яшин юбилей кечасини очиб, шоир Миртемирни эллик йиллик юбилейи муносабати билан кеча қатнашчилари номидан қизғин табриклади. Филология фанлари кандидати адабиётшунос Озод Шарафитдинов юбилярнинг ижодий йўли ва ҳаёти ҳақида гапирди.

Кечада филология фанлари доктори Иззат Султонов, ёзувчи Абдулла Қаҳҳор, шоирлардан Шайхзода, Шуҳрат, Шукрулло, Мамарасул Бобоев, Светлана Сомова, Хўжамурот Туримбетов ва бошқалар Миртемирни 50 ёшга тўлганлиги билан табрикладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Хитойдан меҳмон бўлиб келган шоир ва таржимон Динь Яньни самимий кутиб олдилар. Динь Янь кечада Миртемирни юбилей муносабати билан Хитой ёзувчилари номидан самимий табриклаб, сўнг ўзи томонидан хитой тилига таржима қилинган Миртемир шеърини ўқиб берди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов шоир Миртемирни Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика ҳукумати номидан табриклади ҳамда унинг ижодига янги муваффақиятлар тилади.

Кеча охирида юбиляр номига келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди. Санъат усталари ижросида катта концерт қўйиб берилди.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ҚАҲРАМОН-КОСМОНАВТ Г. С. ТИТОВ БЕРЛИНГА КЕЛДИ

БЕРЛИН, 1 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихтнинг таклифига биноан, қаҳрамон-космонавт майор Герман Степанович Титов бугун Берлинга келди.

ГЕРМАН ТИТОВГА ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

БЕРЛИН, 1 сентябрь. (ТАСС). Бугун Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт ўз резиденциясида совет космонавт учувчиси Г. С. Титовни қабул қилди. В. Ульбрихт тантанали вазиятда Г. С. Титовга олий ҳукумат мукофоти — Карл Маркс орденини топширди.

Қўшилмаган мамлакатларнинг конференцияси очилди

БЕЛГРАД, 1 сентябрь. **ТАСС махсус мухбири Д. Бочаров** хабар беради: Бугун бу ерда Халқ скупщинаси биносида қўшилмаган мамлакатлардан 24 тасининг давлат ва ҳукумат бошлиқлари конференцияси очилди. Конференцияда Югославия Федератив Халқ Республикаси президенти Тито, Ҳиндистон бош министри Неру, Индонезия президенти Сукарно, Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир, Афғонистон бош министри Довуд, Бирма бош министри У Ну, Жазоир Республикаси муваққат ҳукуматининг бошлиғи Бин-Хедда, Камбоджа бошлиғи Нородом Сианук, Цейлон бош министри Бандаранаике хоним, Кипр президенти архиепископ Макариос, Куба президенти Дортикос, Эфиопия императори Хайле Селасие, Гана президенти Нкрума, Гвинея ташқи ишлар министри Лансана, Ливан бош министри Салам, Ироқ ташқи ишлар министри Жавод, Мали президенти Кейта, Марокаш короли Ҳасан II, Непал короли Махендра, Саудия Арабистонининг ташқи ишлар министри Ассувейи, Сомали президенти Осман, Судан қуролли кучлари олий кенгашининг раиси Аббуд, Тунис президенти Бургиба, Яман шаҳзодаси Ал-Ҳасан қатнашмоқдалар.

Боливия ва Эквадор вакиллари конференцияда кузатувчилар сифатида қатнашмоқдалар.

Президент Тито табрик нутқи сўзлаб конференцияни очди. У халқаро вазиятнинг кескинлашганлигини таъкидлаб, қўшилмаган мамлакатлар кескинликни бартараф қилиш иложини топиш ва янги ҳарбий тўқнашувнинг олдини олиш учун аввало, БМТ орқали биргаликда куч ва ғайрат сарфлашлари лозим, деди. Тито низоли масалаларнинг ҳаммасини тинч воситалар билан ҳал қилишга даъват этди. У Белград конференцияси ўз олдига учинчи блок тузиш мақсадини қўяётгани йўқ, чунки бундай қилиш блоклардан ташқари мамлакатларнинг сиёсий концепциясига хилоф бўлур эди, деб таъкидлади. Биз, деди у пировардида, жаҳонда стабиллик бўлишига, озодлик ва тенгликка, ҳамма халқлар ўртасида тинч ҳамкорликка олиб борадиган йўлни равшан ва қатъий кўрсатиб берсак, тинчлик ишига катта хизмат қилган бўламиз.

Сўнгра конференция қуйидаги кун тартибини тасдиқлайди:

1. Халқаро аҳвол юзасидан фикр олишиш.

II. Халқаро тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш ҳамда мустаҳкамлаш:

1) Халқлар ва мамлакатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқларини ҳурмат қилиш, империализмга қарши кураш, мустамлакачиликни ва неоколониализмни тугатиш;

2) давлатларнинг суверенитетини ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик;

3) ирқий камситиш ва апартеид;

4) ёппасига ва батамом қуролсизланиш, ядро қуроли синовларини тақиқлаш, чет эл ҳарбий базалари проблемаси;

5) сиёсий ва ижтимоий системалари турлича бўлган давлатлар ўртасида актив тинч-тотув яшаш;

6) Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг роли ва структураси ҳамда унинг резолюцияларини бажариш ҳақида.

III. Нотекис иқтисодий ривожланиш проблемалари, халқаро иқтисодий ва техника ҳамкорлигини рағбатлантириш.

IV. Турли масалалар.

Конференцияда биринчи бўлиб Индонезия делегациясининг бошлиғи Сукарно сўзга чиқди.

БОННДА САРОСИМАЛИК

БОНН, 1 сентябрь. (ТАСС). Империалистик мамлакатларнинг ошкора ҳарбий таҳдидларига қарши Совет ҳукуматининг ядро қуроли экспериментал портлатишларини янгидан бошлашга қарор қилганлиги Боннда саросима ва қаҳр-ғазаб туғдирди. Ғарбий Германиянинг бутун пропаганда машинаси Совет ҳукуматининг тинчликни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиб кўрган бу тадбирининг ҳақиқий моҳиятини бузиб кўрсатиш учун дарҳол ишга солинди.

Бонн Совет ҳукуматининг қароридан ҳарбий васвасани янада авж олдириш ва зўр бериб қуролланишни кучайтиришга яна даъват этиш учун баҳона сифатида фойдаланишга интилмоқда.

СУРБЕТЛАРЧА ДАЪВОЛАР

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 1 сентябрь. (ТАСС). Кеча Ғарбий Берлин маъмурлари томонидан сенат биноси олдида уюштирилган митингда Германия Федератив Республикаси президенти Любке «бутун немис халқига» қарата нутқ сўзлади. Любкенинг «совуқ уруш» руҳидаги нутқи Бонн ҳукмрон доиралари бундан буён ҳам халқаро кескинликни кучайтириш йўлидан бориш ниятида эканлигини яна бир марта кўрсатди.

У ўзининг иғвогарликдан иборат нутқида Ғарбий Берлин Ғарбий Германиянинг бир қисми, деб даъво қилди.

БРАЗИЛИЯДА АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 1 сентябрь. (ТАСС). Жоао Гулартнинг президентлик мансабини эгаллашини қувватлаётган учинчи армияга қарши уруш ҳаракатлари бошлаш тўғрисида Бразилия ҳарбий фитначиларининг тўдаси томонидан кеча берилган буйруқ, информация агентликларининг хабарларидан маълум бўлишича, амалга ошмай қолди. «Уруш ҳаракатлари бошланди» деб жар солган фитначилар, ЮПИ агентлигининг хабарига қараганда, кейин «Қуролли кучлар Порту-Алегрига (Риу-Гранди-Ду-Сул штатининг пойтахти) ёки бошқа ҳеч бир объектга қарши ҳеч қандай ҳарбий ҳаракат бошлаганлари йўқ» деб эътироф қилишга мажбур бўлдилар.

Кўп ҳарбий қисмларнинг командирлари фитначилар тўдасининг буйруқларига бўйсунишдан бош тортмоқдалар. Жумладан, АП агентлиги мухбирининг хабарида айтилишича, тўртинчи ҳарбий округ командири генерал Бенжамин ҳарбий министр Денискнинг Бенжаминни қўмондонликдан четлатиш тўғрисидаги буйруғига итоат қилмади. Ҳарбий министрларнинг учинчи армияга қарши уруш очиш тўғрисидаги буйруғини бажармоқчи бўлганларни шай бўлиб кутиб олмоқ учун Бенжамин порт шаҳри Атубе районида истеҳкомлар қуриш тўғрисида буйруқ берди.

Ҳозир Монтевидеода турган президент Жоао Гуларт, АП агентлиги мухбирининг хабарига қараганда, Порту-Алегрига учиб боришга ҳамма вақт тайёрман, деб айтди.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг Порту-Алегридан берган хабарида айтилишича, Риу-Гранди-Ду-Сул аҳолиси Гулартнинг келишини хурсандлик билан кутмоқда. Ҳарбий тўданинг уруш ҳаракатлари бошлаймиз деган таҳдидларидан ҳеч ким қўрққани йўқ. Шундай бўлса ҳам, ҳар қандай ҳужумни даф қилмоқ учун бутун зарур чоралар кўрилмоқда.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг яна бир хабарида айтилишича, кеча Парана штатининг қонун чиқарувчи мажлиси Гуларт билан ҳамжиҳат бўлиш ва конституцияни қувватлаш тўғрисида махсус қарор қабул қилган.

МОНТГОМЕРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 1 сентябрь. (ТАСС). Англия фельдмаршали лорд Монтгомери бугун Лондондан Хитой Халқ Республикасига учиб кетди.

Мухбирларнинг ҳозирги халқаро аҳвол тўғрисида нима дейсиз, деган саволига жавобан, Англия фельдмаршали лорд Монтгомери, менимча, уруш бўлмайди, Ғарб Германия Демократик Республикасини танимай иложи йўқ ва ўзга территориялардаги қуролли кучларнинг ҳаммаси ўз мамлакатларига чақириб олиниши лозим, деди.

Монтгомери бу гапларни Лондондан Хитой Халқ Республикасига учиб кетиш олдидан айтди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ тамоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Кафанов номли парк, Халқ ижоди уйининг ёзги театри) — 3/IX да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 3/IX да **Фурқат.**

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Қизил елканлар — «ИСКРА» (кеч соат 7 яримдан), «ВАТАН» (кеч 5 дан), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Остравагача борадиган скорий поезд — «ВАТАН» (кеч соат 5 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 8 ва 10 да), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Халат кийган аёл — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 5 да), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Нотаниш аёлнинг хати — «ИСКРА» (кеч соат 7 гача).

Милтиқли киши (1-залда), **Синдбоднинг еттинчи саёҳати** (2-залда) — «СПУТНИК».

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Қизил елканлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Эгар устида ўлим — «ОКТЯБРЬ».

Остравагача борадиган скорий поезд — «ВАТАН».

Заречная кўчасида баҳор — НАВОИЙ номли.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)
МАВСУМНИНГ ОЧИЛИШИ
5, 6 сентябрда
МИРЗО УЛУҒБЕК

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
1961/62 ЙИЛ
мавсуми очилади

6 сентябрда
С. Бобоев музикаси
ҲАМЗА
3 парда, 6 кўринишли опера.

7 сентябрда
П. И. Чайковский музикаси
МАЗЕПА
4 парда, 6 кўринишли опера.

8 сентябрда
Б. Асафьев музикаси
БОҒЧАСАРОЙ ФОНТАНИ
4 пардали балет (пролог ва эпилоги билан)

Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар ҳозирдан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
КПСС XXII съезди шарафига
3 сентябрда
ЎЗБЕК АШУЛА, МУЗИКА ВА РАҚС
КЕЧАСИ

СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева**, Ўзбекистон ССР халқ артисти **Шаҳодат Раҳимова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Коммуна Исмоилова, Кенжа Матназаров**, VI Жаҳон ёшлар фестивали лауреатлари **Клара Жалилова, Мунаввар Давлатова, Отажон Ражабов**, солистлардан **Неъматжон Қулабдуллаев, Қувондиқ Искандаров, Вилоят Оқилова, Равшан Мўминова, Маҳмуджон Муҳамедов, Сайфиддин Йўлдошев, Болтабой Шарипов, Амир Холмуродов, Карим Неъматовлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙ-ОБУВЬТОРГ»НИНГ 43-МАГАЗИНИ
ҳозирдан 15 сентябргача
ҳар хил
ЖУН ГАЗЛАМА ВА ШОЙИЛАР
СОТИШ-ВИСТАВКАСИ
ЎТКАЗАДИ.

Бу магазинни келиб кўринг (Полиграф кўча, 8-уй).

Калинин район, Сталин қишлоқ советидаги К. Маркс номли колхозда турувчи **Облоёр Раҳимовнинг** Тошкент шаҳар, Бутляров кўчаси, 6-уйда турувчи Карима Раҳимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Ю. Гагарин кўчаси, 60-уй, 16-ётоқхона, 18-квартирада турувчи **Мўмин Бекназаровнинг** Оржоникидзе район, Ўзгариш қишлоқ совети, Свердлов номли колхоз, Ленин кўчаси, 100-уйда турувчи Марьям Исмойловна Галаветдиновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Оржоникидзе район халқ судида кўрилади.

Қизил Қўшин кўча, Ўратепа проезд, 18-уйда турувчи **Пўлатхўжа Холхўжаевич Ҳамидхўжаевнинг** Бобожонов кўчаси, 182-уйда турувчи Зарофат Абдуқодировна Зафаровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 29040, 140, Пропаганда бўлими — 136, Совет қурилиши бўлими — 136, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Адабиёт ва санъат бўлими ва Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 50, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 135. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 10268. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. В. 1674.